

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

<p>Az országos magyar gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.</p> <p>Nem tagoknak előfizetési díj:</p> <p>Egész évre 20 korona, félévre 10 korona, negyedévre 5 korona.</p>	<p>Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.</p> <p>Az egyesületi tanács felügyelete alatt:</p> <p>Főszerkesztő és kiadói felelős: Forster Géza az OMGE. igazgatója.</p> <p>Feloldó szerkesztő: Szilassy Sándor az OMGE. szerkesztő-titkára.</p>	<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal:</p> <p>Budapest (Köztelék), Üllői-út 25. szám.</p> <p>Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.</p>
---	--	--

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Meghívó

a közgazdasági szakosztály

f. hó 23-án, azaz szerdán d. u. 4 órakor a Köztelek tanácstermében tartandó ülésére.

Tárgyai.

1. A földmívelési miniszter leirata a kirakodó és állatvásárok együttes megtartása tárgyában.

2. A földmívelési miniszter leirata a napzámbérek kifizetésének szabályozása tárgyában.

Gróf Zselénski Róbert s. k.
a szakosztály elnöke.

Tavaszi luxuslő-vásárok.

Az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” védnöksége alatt a „Budapesti Tattersall” társaság által rendezett f. év XXI. tavaszi díjazással egybekötött luxuslő-vásár április hó 27., 28. és 29-én tartatik meg a Tattersall istállóiban.

A vásárra 11 értékes díjtárgy van kitűzve, összesen 2400 kor. értékben, még pedig: a négyes-fogatokra 2 díj, a hintós-fogatokra 3 díj, a jukker-fogatokra 3 díj és a háts lovakra 3 díj. Ezekon kívül még elismerő oklevelek is adtnak ki.

A bejelentési határidő április hó 14.

A vásár tervezete s bejelentési lapok a Tattersall titkárságánál (Budapest, Külső-Kerespesi-ut) kaphatók.

A budapesti vásárcsarnok működése 1900. évben.

A fővárosi vásárcsarnokok 1900. évi működéséről és eredményéről most adta ki az igazgatóság, illetve Budapest székesfőváros tanácsa az igen okosan és ügyesen összeállított jelentését.

A budapesti vásárcsarnokoknak, főképen azonban a nagykereskedelem czéljait szolgáló hivatott központi csarnok működése most már tényleg országos fontosságúvá nőtte ki magát és mint az élelmiszerek értékesítésének egyik legfőbb piaca, kiválóan érdekli az ország termelői közönségét. Még jobban érdekelné fogja akkor, ha az intézmény igazgatósága által propagált azon terv: gyűjtő-, átrakó-, osztályozó-, illetve tranzitpiacává tenni a központi csarnokot a külföldre irányuló kiviteli kereskedelemnek a jövőben sikerülni fog.

Nagyon helyesen cselekszik a főváros tanácsa, ha a vásárcsarnokok működéséről jelentést ad ki és tájékoztatja az ottani állapotokról a gazdaközönséget (kár, hogy a fővárosi marhavásár és közvágóhidévi jelentéseit még titok és por fűdi!) mert hisz nemcsak a fogyasztóközönséget, tehát a fővárosit, hanem a termelő vidéki közönséget, tehát a beküldőket is érdeklik a vásárcsarnokok viszonyai, a terjedelmes jelentésből kikapjuk a következőket, hogy nagyobb vonásokkal röviden egy tájékoztató képet rajzolhassunk.

A vásárcsarnokok áruforgalma a viszonyokhoz képest elég szépen megnövekedett.

A behozatal volt:

	vasuton	hajón
1897 évben	218,811 q	64,408 q
1898 "	395,350 "	75,651 "
1899 "	525,548 "	78,997 "
1900 "	542,668 "	91,028 "

A jelentés siet kiemelni, hogy az áru-főhozatal az 1900. év utolsó hónapjaiban erősen megcsappant s így az évi eredmények nem mutattak oly kedvező képet, mint ezen visszaesés nélkül — tehát a folytonos emelkedéssel — mutattak volna. Az általános pangás és pénztelenség az 1900. év vége felé már erősen mutatkozni kezdett és mivel a főváros fogyasztóképessége is megcsappant, természetes, hogy a főhozatalok is csökkentek s ezzel kapcsolatban még más, itt felsorolni nem kívánt kérdéseknek lehet tulajdonítani, hogy az áruk értékesítése nem megy a legjobban és mert „Budapest fogyasztó és fölvevőképessége igen

változó, azért a helybeli piac korántsem képezi az ország termelőinek vonzó mágnesét, sőt ellenkezőleg a vidéki városokban sokszor sokkal előnyösebben értékesíthetik a termelvényeket, mint Budapesten.”

Ismét kibukkan tehát a szegénységünk és ennek következtében (az általam talán unásig hangoztatott) a főváros végtelen gyenge, teljességgel megbízhatatlan fölvevőképessége. Az intézmény igazgatója megjelöli a módokat, melyekkel a vásárcsarnoki forgalmat emelni és általa az értékesítési viszonyokat javítani lehetne. Ő is csak az értékesítési szövetkezetek létesítését ajánlja és figyelmet érdemlő azon kijelentése, hogy szerinte a fővárosi vásárcsarnokot (a központi csarnokot értjük) kellene olyan gócponttá tenni, hogy a nyugat felé irányuló kiviteli kereskedelem azon menjen keresztül, nagyon helyes eszme ez, de megvalósítására még más egyebek is kellene (a csarnok kibővítése, nagykereskedelem megteremtése, élénk kereskedelmi szellem, a termelés minőségi irányítása a gazdánál külön kiviteltre berendezett czégek, a hitelkérdés és forgatóke kérdéseinek megoldása, szállítási módzat s tarifák változtatása stb.) melyek sajnos nálunk és a mi csecsemőkorát élő kereskedelmi viszonyaink között, még csak a jövő álmai közé sorozhatók. El kell azonban ismerni és Ziegler Nándor igazgató rátermettségére vall, hogy a vezetésére bizott intézmény föllendítésére alkalmas modern eszközöket és utakat igen helyesen jelöli meg és hihető, hogy a mai nyomoruságos gazdasági viszonyok javulásával meg is valósítja azt, amit jónak tart. Nemcsak a főváros közönségének, tehát a vevőknek érdeke volna az, ha a vásárcsarnokok értékesítési viszonyai javulnának, hanem épugy a termelő közönségnek, tehát az eladókknak is.

A vásárcsarnokokban a husfőhozatal évről-évre emelkedik. Nagyon helyes állapot ez, mert a husértékesítés csak ott elégti ki a beküldőt és vevőt, hol a husnagykereskedés növesztett gyökereket. Nyugaton nincs kis mézárós és kis hentes, hanem van a nagyvágó, a husnagykereskedő, ki a kisebb husiparost ellátja a kimérésre való hussal s így a vevő olcsóbban

Bizonyítvány! 9 év óta használt eredeti „Eclair” permetezőről.

Gróf Széchenyi Sándor
jóság-felügyelősége
N. DOROGON
(Tulaj. vármegye)
Vasúttársaság
Eszterházy u. 8-9-10-11

Megkeresésükre szíves kénséggel bizonyítjuk, hogy az uradalom által nyelt és elött a Stovochkeztől vett Permetező gép. Ezzel permetezőket az uradalom, kisebb háztartások javításával, meg is is mint helyesen megjelölték kénséggel.

Belgy. Biztosítási. A jóság-felügyelőség

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Budapest, V., Alkotmány-utca 31. sz.

Mai számunk 20 oldal.

kaphatja, az eladó drágábban adhatja el anyagát, mert a kisember drága regie-költsége esik.

A fölhozatal volt:

	1897.	1898.	1899.	1900. évben
Hus és leölt átlatok	1.260,500	2.471,378	2.417,328	2.745,519 kg.
Vad és vadhus	140,446	225,398	259,693	261,742 "
Füstölthús és szalonna	28,732	49,309	74,686	89,199 "
Baromfi	1.506,838	3.505,820	4.220,361	4.423,525 "

A fölhozatal volt egyes husnemekben 1900. évben:

marhahus	borjúhus	disznóhus	birka- és bárányok	füstölt hus	vadhus	elő baromfi	vágott baromfi
512,720	155,318	152,390	9,677	48,232	30,114	127,066	62,601 130,871

A fölhozatalok emelkedtek ugyan, de amint az adatokból látszik, mégis igaza van a jelentésnek abban, hogy a beküldő-közönség nincs még kitanítva, berendezkedve arra és úgy, hogy a piacot jó minőségű hússal lássa el. A jelentés szerint a központi vásárcsarnokba kétféle származású hus kerül eladásra: vidéki termelőtől és a budapesti közbiztonságról.

Utóbbi helyen úgy az élőállatok, mint maga a hus rendszeres állatorvosi vizsgálatnak vetetik alá. A vidéki hússzállítmányoknál az egészségrendőri teendőik egy része a vidéken történik, s hogy ezek mennyi kívánivalót hagynak hátra, mutatja az, hogy a vidékről beküldött husnak tekintélyes mennyisége kerül visszautasításra.

A beküldők legtöbbször csak silány és többnyire kényeszerű állatok husát küldik értékesítés végett a fővárosba. A jövőben tehát nagyobb súlyt kell fektetni a vizsgálatokra, nehogy piacaink a vidéki husbehozatal útján egészségtelen, silány minőségű húsfélékkel árasztassanak el.

Ha most az elkobzott, vagy kifogásolt husmennyiséget nézzük, valóban feltűnő adatokat találunk.

A központi vásárcsarnokba közfogyasztásra alkalmatlan állapotban érkezett és elkoboztatott: 21 drb szarvasmarha, 5678 kg. marhahus, 682 kilogramm borjúhus, 520 kg. sertéshús, 75 drb juh, 63 drb bárány, 58 drb malacz, 45 kg. füstölthús, 120 kg. kolbász, 95 kg. szalonna, 23 drb szarvas, 9 drb vadsertés, 445 drb nyul, 70 drb fázán, 281 drb fogoly, 795 kg. vadhus, 4052 drb csirke, 453 darab kacsa, 374 darab liba stb.

Selejtes minőség (silány, éretlen) miatt visszautasított: 20,833 kg. marhahus, 147 drb borjú, 576 kg. borjúhus, 280 drb bárány.

Az élelmiszervizsgáló állomásnál a közönség 116 esetben (1899-ben 172 esetben) tett panaszt romlott hus eladása miatt.

A husvizsgáló állomás 5356 próbát vett a különféle élelmiszerekből és a többek között a következő husmennyiségeket kobozta el:

	kg.	kg.	kg.
marhahusból	12,381	(1899. 4,418)	1898. 2,536)
borjúhusból	2,364	(1899. 1,543)	1898. 1,821)
bárány s juhhus	1,278	(1899. 1,222)	1898. 1,712)
sertéshús	2,117	(1899. 5,138)	1898. 793)

Azonban javulás itt is észlelhető, mert míg az élelmiszervizsgáló-intézet által vett próbáknál az élelmiszereknek 1897-ben 55-70%-a bizonyult kifogásolhatónak, addig

1898-ban	csak 22-6%-a
1899-ben	" 13-2%-a
1900-ban	" 8-04%-a

A közönség tehát a maga kárán tanul. A rossz hus értékesíti odahaza és csak a jó minőségűt küldi be a vásárcsarnokba. Így azután az árakulások is kedvezőbben fejlődhetnek, meg az időszakos áratorlódások — melyek az árakat megromlathatják — is megszűnhetnek. A jelentés szerint az I. osztályú husminőségek drágultak, míg a gyengébb minőségű husok ára esökkent. Ezen körülmény örvendtes átalakulás kezdetét jelezhetné a közlelemzés terén.

Az árakulásokra vonatkozólag a jelentés még a következő igen figyelemreméltó kijelentést tartalmazza.

„A vásárcsarnoki áraknak a vidéki városok hetivásári áraival történt összehasonlításából kitűnt, hogy hazánk több vidéki városában

még magasabbak az élelmiszerek árai, mint Budapestén. Ez árkülömbözetek időszakonként oly nagyok, hogy kereskedőinknek érdemes volna a viszonyokat komolyabban tanulmányozni és üzletforgalmukat a városok élelmiszere árai között mutatókozó eltérések kiegyenlítésére fordítani. Ily módon az időszakos áratorlódásoknak is sok esetben eleje vétetnék.”

Nagyon tanulságos állapotok ezek. Szomorú világot vetnek ezek belkereskedelmünk fejlettségére és arra intenek, hogy vidéki nagyobb városainknak is rendezniük kell közlelemzési piacukat, melyek, bizony nagyon elhanyagoltak. Mert az talán mégsem egészséges állapot, hogy hus, vadat, halat, malacot, bárányt Budapestén azoknak a bizonyos „áratorlódások” napjain és hetein százszámra dobják el az üzletberek, mert nem tudták potom áron sem eladni, míg a vidéki városi közönség drága pénzen sem kaphat azt, — mert az a főváros felé özönlött onnét, nagy nyereség reményében, — holott abba a bizonyos nagy ladába került, melyet még a vásárcsarnoki szolga is orrfintorgatva talicskáz ki a mütrágyagyár gyűjtő kocsijához.

D. B.

NÖVÉNYTERMESZTÉS.

Rovatvezető: Csérhádi Sándor.

A gomborka termesztése.

A gomborkát, mint a talaj iránt legkevésbé igényes olajos növényt rendszerint kivesszék őszi repce helyére pótlásul szokták vetni. Ha az őszi repcevetést a téli fagyok vagy a rovarok részben vagy egészben tönkretették, hogy a vetés-forgóba zavar elő ne álljon, hogy a repceablába őszi gabonafélék lehessen vetni s takarmánynövényt ott termesztetni a gazda nem akar, a bajon úgy segít, hogy a repce helyére gomborkát vet. Daczára annak, hogy ily esetben a gomborka, midőn a neki nem a legmegfelelőbb talajba jut, mégis igen szép termést ad, önként felmerül a kérdés: vajjon miért ne lehetne a gomborkát nem mint pótlékot, hanem mint főnövényt rendszeresen termesztetni, vetés-forgóba illesztetni be, vele a repcét helyettesíteni különösen oly gazdaságokban, hol a talaj iránt nagyon igényes repce termesztése a mostoha időjárás s a sok rovar ellenség miatt jár megfelelő haszonnal.

A gomborka a talaj iránt nagy igényeket nem támaszt; megterem az agyagos homokon, a homokos agyagon is, de legjobban díszlik a közép kötött vályogon s a jó természetű fekete homokon. Tehát oly gazdaságokban, hol a talaj a repce természetének nem megfelelő, lehet a gomborkát sikerrel termesztetni. Miga repce megkivánja, hogy a talaj jó trágyaerőben legyen, a gomborka megelégszik a közepes minőségű homokos vegyületű talajjal is. Vethető száraz, sülevényes földbe is, ha az trágyázva van s mivel termesztése olcsó, termése biztos jövedelmesség tekintetében is kiállja a versenyt keresztres virágu rokonával: a repcével.

Hazánk égőve a gomborka éghajlat iránti igényeinek teljesen megfelelő; az időjárás szélségeit nagyon jól ki tudja állani, a nedves tavasz s meleg nyár leginkább annak igényére,

de nagyon soká bírja a szárazságot is. Fagy, köd kárt nem tesz benne.

Mig a repcének óriási sok a rovarellensége, amelyek termését veszélyeztetik s igen sokszor teljesen tönkre is teszik, addig a gomborka ezektől teljesen ment. Számbavehető rovarellensége nincs.

A vetésforgóba beilleszthető takarmánynövény, vagy kapás után. Ha előnövénye trágyázott kapás, úgy a gomborka a gyommentes jó erőben lévő talajon: igen szépen fog fejlődni s nagyszerű termést ad. Ilyen vetésforgó lenne homokos talajon répa trágyázva, gomborka, rozs, zab, vagy zabosbüköny trágyázva, gomborka, zab nyulszapukával, nyulszapuka, rozs, burgonya. Középkötött vályogon lenne pl. zabosbüköny s tök trágyázva, gomborka, buza lóherével, lóhere, árpa, burgonya vagy répa trágyázva, árpa lóherével, lóhere, gomborka, buza, zab.

A talaj előkészítése a gomborka alá áll a tarlószántás s az őszi mély szántásból; tavasszal a talajt meggrubberozzuk s könnyű hengerrel megjárjuk a fogas után s az így előkészített porhanyó földbe vetjük a magot. A vetésre a talajt rögtől mentessé kell tenni, hogy az apró magvak mélyre ne kerülhessenek, hogy a vetés egyenletes legyen s a vetőgép előtt hengerezünk, hogy a hajcsövesség a keléshez szükséges nedvességet megadja a gomborka magjának.

Tavasszal, midőn a gabonaféléket vetni lehet, teszük a földbe a gomborkát is, tehát márczius hó elején vagy végén, vagyis akkor, midőn már a talaj kellően felmelegedett, mert a mag ekkor csirázik egyenletesen s gyorsan. A vetés történhetik szórva vagy sorba, géppel vagy kézzel, de a legmegfelelőbb a géppel való sorbavetés lesz. Vethető 14—18 cm. távolságra aszerint, amint a talaj jó erőben van s gyomtól mentes ritkábban, vagy ellenkező esetben sűrűbb sortávra. Jó erőben lévő talajon, ha nagyobb sortávra vetjük, a gomborka száruk sokkal több oldalajtásokat hoznak s ezeken sokkal több s nagyobb becőt, mint a szűkebb soru vetésnél, ezért ajánlatos, ha a talaj jó erőben van, a szélesebb soru vetés. Egy k. holdra kell 8—10 liter mag; mivel ez oly kis mennyiség, hogy 13 sorral vetve a mag nagyon sűrűn hintetnék, azért a vetőmagot ugyanannyi a magnak megfelelő nagyságu darával vagy pörkölt gyom-magvakkal kell összekeverve vetni, miáltal a mag egyenletesen lesz elosztva.

A vetőmag sekélyen, 1—1³/₄ cm. mélyre takartatik alá, mert különben a gyenge csira nem lesz képes a földtakarót áttörni s a kelés hiányos lesz: a gép után tövisboronával vagy könnyű hengerrel járjuk meg a talajt.

Ha a gomborka jól kikelt, a növekedéshez szükséges nedvességet április, májusban megkapja s június elég meleg, úgy gyorsan fog fejlődni, sok oldalajtást hoz, az ágak sűrűn meg vannak rakva szép sárga virágokkal, melyekből a körtealaku becők fejlődnek, amelyekben vannak az apró pirosas-sárga magvak. A gomborka a talajt jól beárnyékolja, az beéretté teszi s kedvező állapotban hagyja az utónövény számára. Mivel elég korán lekerül a földről, lehet utána őszt is vetni annyival is inkább, mert tapasztalás szerint utána az őszi gabonafélék igen jól sikerülnek.*)

A gomborkavetés semminemű ápolásban, kapálásban nem részesül, esetleg az aczatolás volna az egyedüli munka, ami szükségessé válna akkor, ha gyomok, gaz útné fel fejt.

Körülbelül július hó közepén, midőn a szár fehéredni, sárgulni kezd, a becző sárga s benne a mag sárga s kemény — a gomborka aratható.

Az aratás kaszával történik; a rendre vágott gomborka markokba lesz huzva s egy-két napi száradás után kékbe köttetik; a

*) Ez utóbbi eset azonban csak akkor fog bekövetkezni, ha a talajtróttó gomborka után a talajt a megfelelő állapotba tudjuk hozni. Cs. S.

kévek keresztbe rakatnak s addig, míg a szárrészek is teljesen megszáradnak, künn maradnak a tarlón. Az aratással azonban sietni nem szükséges, mert a gomborka beczői nem pattognak fel, mint a repcéé s a mag a képbén nem levelesedik ki, a mi a repcénél sokszor megtörténik, ha megázik s utána meleg időjárás következik be.

Ha a mag az utóérésen keresztül ment, ha teljesen megérett, ponyvás szekereken behordjuk s keskeny kazalokba rakjuk, vagy a mint nálunk szokás: a cséplőgépre hordjuk; cséplése úgy történik, mint a gabonaneműeké, azonban a kosárt tágra kell nyitni, hogy a kévét bevegje s a dobon két léczet hagyni elég, mert ez is elég jól kiveri a magot. A mag magtárba lesz hordva a hol vékonyan elteregendő s időközönként meg kell forgatni, nehogy megdohosodjék; legjobb, ha cséplés után azonnal rostáljuk. Szelelő rostán megtisztítjuk a polyvarészekről, sűrű kézirostán a portól s ritka rostán az esetleges nagyobb gyommagvaktól s pelyva-részekről. A gomborka szalmáját alanyának lehet felhasználni, míg a polyvája rendkívül jó takarmány, s a szarvasmarha minden egyéb polyva-félénél sokkal jobban szereti.

Egy k. holdon terem 6—10 mm. gomborka-mag igen jó erőben lévő talajon s kedvező időjárással még ennél is több hozama lehet.

A gomborkamag ára 4 K.-val szokott alacsonyabb lenni a repcénél q-kint s ha tekintetbe vesszük, hogy míg a repce termése óriási eshetőségnek van kitéve, ugyanígya hogy 6 q felül nagy átlagban alig terem több k. holdanként, addig a gomborka 8 q. felül is ad magtermést; s míg a repce az éghajlat s talaj iránt nagyon igényes, rendkívül sok rovarrellensége természetét sokszor tönkre teszi, az aratás, szárítás, cséplés, sőt még a magtár-bani kezelés körüli munkálatok sokszor a legnagyobb szakértelem és utánnézés dacára is balul ülnek ki a jövedelem rovására, addig a gomborkában fagy, rovar kárt nem tud tenni, az aratás, szárítás s cséplés körüli munkálatok nem kényesek, olcsón állítható elő s termése biztos. Ha mindezeket tekintetbe véve mérlegeljük — a mérleg serpenyője a gomborka termelés javára fog billeni.

Ströbel Sándor.

TAKARMÁNYOZÁS.

Rovatvezető: Cselkó István.

Néhány takarmányozási kísérlet eredménye.

I.

1. Juhhizlalás bő táparánya takarmánnyal

Mióta Möckernben kimutatták, hogy a kifejlesztett állatok hizlalásánál arra kell a fősúlyt fektetnünk, hogy minél több em. szervesanyagot tessünk, s hogy utóbbiaknak egy része könnyen emészthető takarmányokban foglalassék, senki sem kételkedik már azon, hogy a hizlalásnál semmi tekintettel sem kell a táparányra lennünk, s hogy ugyszólván csak takarmányviszonyainktól tehetjük függővé, hogy több vagy kevesebb fehérjét tessünk-e. Ezt a következő juhizlalási kísérlet is bizonyítja, melyet 1899-ben a göttingeni gazd. kísérleti állomás végzett olyformán, hogy 8 db. kifejlesztett ürüt két egyenlő csoportba osztva, mindkét csoporttal ugyanannyi szénát és szárított répaszeletet, s az egyik csoporttal gyapotmagpogácsát, a másikkal pedig tengeridarát etetett. Az össztakarmány táparánya a gyapotmagpogácsával tartott juhoknál (I. csop.) 1:5, a tengerivel tartottaknál (II. csop.) 1:12 volt; az egyes csoportok mázsálási eredményei pedig következőkép alakultak (kg.):

	I. csop.	II. csop.
május 9-én	145.9	147.9
" 10-én	147.5	150.4
" 11-én	148.3	151.8
Átlag ...	147.33	150.03
julius 25-én	188.1	189.6
" 26-án	185.4	188.2
" 27-én	186.3	191.3
Átlag ...	186.93	189.70
Sulygyarapodás	39.60	39.67

Az állatok a hizlalás kezdetén s végén három egymásután következő napon lettek mázsálva, mert a gyomor- s béltartalom s az ürületek valamint az állatok által fogyasztott ivóvíz folyton változó mennyisége szükségessé teszi, hogy így járjunk el, ha megbízható eredményre akarunk számítani. Az utolsó számok pedig azt mutatják, hogy mindkét csoport egyenlően gyarapodott, minélfogva ez a hizlalás is kétségtelenné teszi, hogy a legszokatlanabb táparányú takarmány is jó hatást képes a kifejlesztett állatok hizlalásánál eredményezni.

2. Sertéssel eszközölt emésztési kísérletek.

A takarmány táphatása főleg attól függ, hogy mennyi tápláló anyagot képes az állat belőle megemészteni. Ezért már régóta azzal foglalkoznak a kísérleti állomások, hogy a különféle takarmányok emésztési százalékait, vagyis, hogy azt állapítsák meg, hány százalék fehérjét, zsírt stb. képes az állat a különböző takarmányokban megemészteni. De az ebben az irányban folytatott kísérletek eddig főleg csak kérődző állatokkal történtek, míg a sertéssel csak újabban kezdik azt tanulmányozni. Pedig a sertés is megérdemli, hogy kísérleti anyagul használjuk, mert mint egyszerű gyomorról bíró állat bizonyára másképp használja ki a takarmányokat, mint a kérődzők. Ezért örömmel vehetjük azt, hogy az előbb említett göttingeni állomás kimerítő tanulmány tárgyává tette ezt a kérdést, s ha tanulmányát nem is fejezte még be, de mi már is czélszerűnek véljük eddigi eredményeiről beszámolni. Ugyanis a kísérletül használt két hannoverai sertés megemésztt százalékokban:

	szervesanyag	fehérje	zsír	nyers rost	nitrogénmentes vonat
tengeri ...	90.1	79.4	73.9	43.6	93.9
sörtörköly ...	47.8	63.3	48.7	14.8	52.2
here, gyenge ...	53.7	49.4	23.9	23.6	71.2
here, idősebb ...	39.7	32.5	11.9	16.2	56.8
pálmamagpogácsa ...	68.4	68.5	78.3	35.6	77.4
babdara ...	79.8	80.1	30.1	15.1	90.6
rizsliszt ...	66.3	57.6	76.1	—	78.4
téli árpa ...	78.9	68.9	24.3	2.9	87.5
sörárpa ...	81.5	73.4	16.8	8.4	89.5
oroszlárpa ...	78.6	79.1	12.9	7.5	86.9
czukorrépa, párolt ...	94.6	52.1	—	100.0	98.7
szárított ...	88.4	26.0	—	80.2	96.3
tak. répa, párolt ...	89.6	58.1	—	88.4	96.1
" nyers ...	90.3	54.9	—	79.2	97.9
répaszelet szárított ...	81.2	12.2	—	86.0	91.3

Ha táblázatunkban csak az első s legfontosabb rovatot vesszük szemügyre, akkor a következő következtetésekre jutunk. A felsorolt takarmányok közül kettő magaslik ki emészthetőségében, u. m. a tengeri s a répa, melyek tehát nagyon is megérdemlik, hogy sertéstakarmányul használjuk. A répa továbbá, mint olcsó takarmány azt is megérdemli, hogy annyit tessünk, amennyit a hizsértések enni képesek. De Göttingenben azt észlelték, hogy a sertések csak annyi répát képesek enni, míg az abban foglalt szárazanyag az ösztakarmány szárazanyagának 40%-át teszi ki. Ez annyit jelent, hogy az a sertés, mely pl. 5 kg. tengerit képes naponta enni, ugy is hizlalható, hogy 3 kg. tengerit s 14 kg. répát adunk neki. Miután e kétféle adagolás körülbelül egyenlő hizlaló hatást fejt ki, s miután 14 kg. répa

rendszerint olcsóbb mint a vele megtakarított 2 kg. tengeri, annál fogva a répával gyakran jövedelmezőbbé tehetjük a sertés hizlalását. A répáról végül azt is látjuk, hogy nyersen etetve ép oly jól táplálja a sertést, mint párolva, s így ezután alig érdemes a répát párolni vagy főzni.

Szintén jól, de mégis mintegy 10—12%-al kevésbé tökéletesen használja ki a sertés a polyvas burkolatu árpát, a bablisztet s a szárított répaszeletet, ellenben aránylag gyengén értékesíti a rizslisztet s a pálmamagpogácsát, s végül rosszul a sörtörkölyt, melynek szervesanyagait csak felerészben tudja megemészteni.

A zöld here mint szálastakarmány természetesen más beszámítás alá esik, mint a többi takarmányok, mert a here szervesanyagában sok a nyersrost, mi miatt a kérődzők is csak mintegy 60% szervesanyagot képesek belőle megemészteni, minélfogva a sertéssel is meglehetünk elégedve, hogy a gyenge here szervesanyagának felét emészti meg; de az idősebb (elfásult) herét rosszul értékesíti a sertés, s ezért nem érdemes neki olyant adni.

Hoesch, a sertés általi herelegeltetés német apostola még hizlalásra is alkalmasnak tartja a gyenge herét, s ebben az irányban kísérletezve, úgy találja, hogy nemcsak a közönséges, de a nemesített hizsértések is hálásak a zöld here iránt. Ez következő kísérletéből tűnik ki.*

Néhány darab áprilisi malacz július 15-én legelőre kerülvén, fejenként s naponta $\frac{1}{4}$ kg. buzakorpát, $\frac{1}{4}$ kg. zabot, $\frac{1}{4}$ kg. árpát s $\frac{1}{4}$ kg. tengerit, okt. 15-től nov. 24-ig pedig $\frac{1}{2}$ kg. korpát, $\frac{1}{2}$ kg. zabot, $\frac{1}{2}$ kg. rozst s 1 kg. árpát is kapott póttakarmányul. E malaczok jul. 15-én átlag 25 márkát értek, novemberben pedig átlag 92.4 márkáért adtak el, s így 67.4 márkát hoztak darabonként, mely összegből 26.19 márkát mint az említett abraktakarmányok értékét levonva, a legelőre, rizikóra s ápolási költségekre 41.21 márká marad. Ez tehát Hoesch szerint világosan mutatja, hogy a sertés jó értékesítője a gyenge zöldtakarmánynak, mert ha a zöldtakarmány szervesanyagának csak fele emészthető is, de a zöldtakarmány sokkal olcsóbb mint az abrak, s így hiányosabb emészthetősége mellett is jövedelmezőbbé teszi a sertés hizlalását, mint midőn kizárólag csak abrakkal eszközöljük azt.

3. Süldőhizlalás denaturált cukorral.

A lauchstädti kísérleti gazdaság évek óta tanulmányozza a nyers cukor hizlaló hatását, s 1899-ben is többször kísérletezett vele, de ebből az évből csak egy kísérletét érintjük, nevezetesen azt, mely a cukoretetést a süldők bizonyos korától fogva mutatja hasznosnak. Ugyanis 15 drb süldő három egyenlő csoportba osztva, az első csoport a tápanyagszabványoknak megfelelőleg burgonyával s árpával tápláltatott, míg a másik két csoportnál meglehetősen sok den. cukorral helyettesítették a takarmányoknak egy részét, és pedig úgy, hogy a második csoporttal már akkor kezdték a cukoretetést midőn a süldők 35 kg. átlagos élősúlylyal bírtak, míg a harmadik csoport csak 60 kg. átlagos súlytól fogva kapta a cukrot. Ekkor pedig azt észlelték, hogy a nagyobb mennyiségben etetett nyers cukor valóságos méreg a nagyon fiatal süldőknek, amennyiben ugyanis a második csoportban 3 állat csontlágulásban pusztult el, s a megmaradt 2 állat is folyton nyomorgott, míg a harmadik süldőcsoport kiünően fejlődött s nagyon jól értékesítette a cukrot. A második süldőcsoportnál azzal sem voltak képesek a csontlágulást föltartóztatni, hogy präcipitált meszet adtak nekik, s így azt mondhatjuk, hogy nagyon fiatal malaczokkal nem tanácsos igen sok nyers cukrot etetni.

Cselkó István.

*) Deutsche Land. Thierzucht 1902. 10. sz.

GAZDASÁGI NÖVÉNYTAN.

Rovatvezető: M. zey Gyula.

Új külföldi növények hazai termesztésének kérdéséhez.

II.

A theáról.

Az utóbbi években a *thea* meghonosításával is kísérleteznek nálunk. Nem akarok elébe vágni e kísérleteknek és őszintén óhajtom, hogy azok sikerüljenek és a majdan virágzó *thea* termesztéséből a magyar gazdának nagy jövedelme legyen. Én csak néhány szóval rá akarok mutatni, hogy e részben minő siker reményével kecsegtethetjük magunkat anélkül, hogy a kísérletet kifogásolnám, amit már csak azért sem tehetek, mert nem ismerem közelebbről a kísérleti *thea* növényt magát és természeti tulajdonságait, de nem ismerem azon indokokat sem, melyek alapján a kísérletek megindítottak. Jól tudom, ugyanis, hogy a kísérlet nem a sötétben való tapogatózás, hanem már előleges tájékozás, tanulmányból levont következtetések vagy feltételek igazolására szolgál. A *thea* tenyésztése feltételeinek megvilágítása azonban talán nem lesz felesleges, már csak azért sem, mert esetleg a most folyó kísérletek keresztülvitelének módját befolyásolhatom.

Tudvalevőleg az általános használt *thea* az egyetlen *thea*-faj szolgáltatja, a *Thea sinensis* L. (*Camellia viridis* Link.), melynek két fajváltozatát különböztetik meg: nevezetesen a *viridis* L.-t és a *Bohea* L.-t; ezek azonban oly kevésbé különböznek egymástól, hogy alig tekinthetők növénytani szempontból jó formáknak. Valószínű, hogy a theatermesztők éles szeme a különböző talajon a *thea*-cserje viselkedésének megfelelőleg biológiai szempontból többrendbeli *thea* fajtákat különböztetnek meg.

A *thea* cserje vadon tenyészik a dél-kínai *Hainan* szigeten és Bengáliában *Felső-Asszamban*. Ma nagy mértékben tenyésztik Kínában, Japánban, Kétféle-Indiában, Jávában, Braziliában, Észak-Amerika némely vidékein, Dél-Afrikában, sőt Európában is jól tenyészik, állítólag Sziciliában, Portugáliában, Spanyolország déli és Franciaország délnyugati részében.

Tenyésztésének földrajzi határai Kínában az északi szélesség 24–33 fok között terjednek, Japánban a 30–35 fok között. A *thea* ültetvények legnagyobb része Kínában az északi szélesség 25–31 fok között van (Schuchné Term. Tud. Közl. XXVI k., 535. l.)

Ezen szélességi övben azonban csak ott termesztendő, ahol tenyésztésének feltételeit megtalálja. Ugyanis a *thea* sovány földön is megterem, ahol azonban már trágyázást kíván; de főleg „meleg és nyirkos levegőt követel”. Ezért mondják Indiában, hogy „a *thea* meg a szőlő egymásnak halálos ellensége”. (Pallas Lexikon). Vagyis jórészt azon növények közé tartozik, melyeket *De Candolle* *Alfonz hydromegathermáknak* nevez és amelyek a nagy légköri nedvességen kívül 20 fok évi középhőmérsékletet kívánnak meg, de megél ott is, ahol a *mesotherma* növények élnek, melyek a melegebb mérsékelt és a szubtropikus övben 15–20 fok évi középhőmérsékleten kívül nagymelegű nyarat és szelid telet, továbbá legalább az év egyik szakában kiadós csapadékot kívánnak meg.

Minthogy azonban hazánk az ily igényekkel bíró növények elterjedésének és az ilyen éghajlatnak határain kívül esik — első pillanatra is sikertelennek bizonyul az ily növényeknek meghonosítási kísérlete — hiszen az ily növényeket hazánkban mindenütt csak fűtött üvegházakban tudjuk átteleltetni és csak a májusi fagyos napok után tudjuk 3–4 hónapra a szabadba állítani.

Ezeket a viszonyokat azonban nem szabad egyedül irányadóul tekinteni, mert hiszen a mi

kísérleteinknek *Thea viridis* növénye — ha jól tudom — nem az említett területekről származik, hanem Kaukázusból, ahol a hírek szerint a *thea* kultúra sikerrel biztat. Hogy tehát teljes körültekintéssel járjak el, szemügyre kell vennem a kaukázusi *thea* termesztés viszonyait. Előre kell azonban bocsátanom, hogy amidőn a kaukázusi *thea* termesztését szemügyre vesszük, nem szabad az egész Kaukázus területét szem előtt tartanunk, hanem e területnek jobbára csak délnyugati részébe eső kis területet.

Ha jól tudom, a kaukázusi theatermesztésről elsőnek *Wojejkow* adott hírt, aki ugylátszik egyik megindítója is volt Kaukázusban az ok-szerű theatermesztésnek.

Wojejkow a császári orosz földrajzi társulat XIX. kötetében 1883-ban (256–58 l.) leírja első sorban a *thea* termesztéséről Japánban szerzett tapasztalatait. E szerint Japánban a *thea* *Nippon*-sziget nyugati partjaihoz közel eső *Akjita*-hegy körül termesztik az északi szélesség 39–40 fokáig. Itt az évi közepes hőmérsék 13°8' C., januárban 2°2' C., júliusban 26°0' C. A közel eső *Jonyegawawa*-hegy felsőbb völgyeiben 900 m. magasságban a *thea* még szépen nő, jölehet az évi közepes hőmérsék nem több 12 C. foknál sőt januárban csak 0 fok, úgy hogy itt minden télen hó esik.

Nyugati Kaukázusban a tengerparton *Batum* és *Tuapsz* (?) között az évi közepes hőmérsék 13–15 fok, januárban 4°5–6°5', tehát közel olyan mint Japán előbb említett helyein. Ezek a növények melegen kívül gazdag esőzést igényelnek, ott, ahol mesterséges öntözéssel nem segítenek; Kaukázus említett vidékén azonban a csapadék felülmúlja a japánit, különben a levegő nedvessége is elég nagy és ilyen is marad, míg az erdőterület nem fog jelentékenyen csökkenni.

Ilyen alapon indult meg a kaukázusi theatermesztés, melynek eredményéről már pontos adatok is kerültek az irodalomba.

Nevezetesen *Radde* Gusztáv dr.-nak „*Grundzüge der Pflanzenverbreitung in den Kaukasusländer*“ 1899-ben megjelent munkájában a 135. lapon a kormány által most nagy figyelemben részesített *thea*-cserje kultúrájáról is megemlékszik és felsorolja a 143. lapon azokat a növényeket, melyekkel együtt *Batum* környékén a *thea*-cserje a kertekben jól tenyészik. Ezek közt a növények közt találjuk az *uj-zeelandi kenderet* (*Phormium tenax*), a *babért* (*Laurus nobilis*), a *kámforfát* (*Cinnamomum Camphora*), *Arbutus Unedo*-t, *Dracaenákat*, *Szent-János-kenyérfát* (*Ceratonia*), a *para és magyal tölgycet* (*Quercus Suber*, *Qu. ilex*). Mind olyan növények, melyek nálunk csakis *Fiume* környékén tenyésznek a szabadban.

Erre nézve még pontosabb adatokat olvassunk a *thea*-cserjére vonatkozólag *Merzbacher* *Gottfried* „*Aus den Hochregionen des Kaukasus*“ 1901-ben megjelent kétkötetes munkájában. Kaukázusnak előbb említett délnyugati részében a *thea* termesztésének főhelyei *Szuhumkale*, *Batum* és *Kutaisz*.

Szuhumkaleban (264. lap) az évi középhőmérsék +14°7' fok *Weydenbaum* szerint; a téli közepes hőmérsék +7 fok, a közepes nyári hőmérsék +22° C., úgy, hogy itt a narancs, füge, citrom, Agave, *Pinus Pinea*, *Acacia*, *Eucalyptus*, granátalma, ciprus, *Araucaria*, pálmák szabadon tenyésznek és így a *thea* is szépen diszlik.

Ehhez az éghajlathoz *Batum* éghajlata is hasonlóan (270. lap) enyhe, mert évi közepes hőmérséke +14°7', a tavaszé +12°, a nyaré +22°, az őszé +16°, a tél +7°6', melyet még kedvezőbbé tesznek a tenger felől áramló nedves szelek. Talaja örökké nedves, márga talaj. Ezek a kedvező viszonyok felette buján tenyésző növényzet alakulását tették lehetővé. A Földközi-tenger északi partjainak minden gyengédebb növénye könnyen él meg, továbbá az *Acacia* fajok, füge, *Eucalyptus*,

olajfa; ezek mellett él itt a *thea* is, ép úgy, mint a közeli *Poti*-ban. Különösen jól tenyészik a *thea* a környék hegyeinek lejtőjén, melyeken az erdőket kipusztították.

Már némileg kedvezőtlenebb éghajlattal bír *Kutaisz* (291. lap), ahol nyáron a nappalok nagyon forrók, az éjjelek pedig a közeli magas hegység miatt aránylag hűvösek. A tél azonban ennek dacára igen enyhe. Az évi közepes hőmérsék itt is 14°4' C.; télen a hőmérő sohasem süllyed a fagypontra alá. *Kutaisz* környéke az északi szelektől védett, a talaja nedvességtartó, levegője pedig bő páratartalmu. A *thea*-cserje itt is jól tenyészik és az eddigi kísérletek sokatígéző eredménnyel kecsegtetnek.

Ismerve már most a *thea* termesztésének területét általában és különösen a kaukázusit, nézzük ezekkel szemben nálunk milyen viszonyok uralkodnak.

Első sorban is megállapíthatjuk, hogy hazánk egész területe kívül esik a theatermesztésének határain, mert hiszen az északi szélességnek 45 foka is csak hazánk legdélibb részét érinti, holott a Kaukázus ettől a határtól délre esik. Hazánk nagy Alföldjeinek évi közepes hőmérséke 10°6' C. fok, legmelegebb vidékeinken 11–13 fok és csak *Fiume* környékén és a horvát tengerpart mentén 12–14 C. fok. Még kisebb jelentőségűvé lesz ez a közepes hőmérsék értéke, ha a téli középhőmérsékletet vesszük tekintetbe, mely *Fiume* kivételével mindenütt a fagypontra alatt marad. Mindezekhez hozzájárul még, hogy az évi közepes csapadékmennyiség éppen a legmelegebb vidékeinken a legsekélyebb (5–700 mm.) és csak *Fiume* közelében emelkedik magasabbra. Nem vázolom részletesen hazánk éghajlatának tulajdonságait, mert egyrészt ugyanis általános ismeretesekek, másrészt már a fenteből is elegendő tanúságot meríthetünk. Hiszen a theatermesztés területének klímáját szembe állítva a mi klímánk tulajdonságaival, igen szembeeső különbségekre akadunk. Ilyenek nálunk a közepes hőmérsék csekélyebb volta, a csapadékmennyiség csekélyesége kapcsolatban az évi időszakban való egyenlőtlen eloszlásával és főleg a téli közepes hőmérsék alacsonyága kapcsolatban az igen gyakori szélsőségekkel.

Ugy, hogy ezekből csak azt az eredményt vonhatjuk le, hogy a *thea* termesztésének meghonosítására vonatkozó kísérleteink eredménye nem fognak járni. Különben nem én vagyok az első, ki az eredmények sikerében kételkedik, mert hiszen többek közt a „*Kert*“ 1898. évfolyamának 224. lapján is kifejezést nyert az *F. J.* tollából. Következtetésem lényegesen nem fog változtatni még az sem, ha az idej enyhe telet a kísérleti *thea*-növények egy része kedvezően állotta is ki, mint pl. a budapesti egyetemi növénykertben elültetett példányok is a *takaró* alatt. De nem változtat azon az sem, hogy hazánk egyes nagyon kedvező éghajlatú vidékein egyesek sikeresnek vélik a theatermesztési kísérleteket, mit az egyes lapok („*Budapesti Hírlap*“ 1901. április 21. számában) *Fiume* kívül *Keszthely* vidékére, általában a *Balaton* vidékére nézve sikeresnek hirdettek. Nem pedig egyszerűen azért, mert ezek csak egyes elszigetelt jelenségek, csak olyanok, mint a gellérthegyi fügefá tenyészése, melyek a theatermesztés lehetőségének általánoságát nem igazolják, de, amint fentebb kimutattam, nem is igazolhatják. De ha megmaradnak is ezeken a helyeken a területnövények, kérdés, termékeik használhatók lesznek-e, hiszen a jávai, braziliai *thea* még ma sem tud jövedelmező piacot teremteni, mert teájának íze, illata nem állja meg a versenyt, jóval rosszabb lévén a többinél.

Az eredmény kedvező sikerét azzal sem látom biztosabbnak, hogy állítólag az 1885. évi országos kiállításon hazánkban termesztett *thea* állított ki valaki, nem pedig azért, mert az 1885-ik szép kiállításunkon elég jól megteremtett paratölgycet is láttunk, de csak kuriózumképpen úgy, hogy a termesztés folytatásáról

nem
dég
Thea
nagy
nak
vény
muta
Epilo
fragakilát
sének
zetne
dés,
sen
mi v
sérle
ban
theat
tése
kást
időbe
terek
gesn
mal
gyob
társá
Suly
nak
1855
hogy
része
„Le t
ne co
est ü
lést g
a the
Tudv
jóréskauka
hason
ban i
egyál
tehat
biztat
a t
rülte
tekinGa
Hó
répés Sc
vetőgis e
felelő
pel t
vagy
Egyik
okvet
e kétkomb
mégis
keleth
lénye
zetén
bizonsitésé
répas
tésébszítése
magat,

nem is hallottunk semmi többet. Sőt még mindig kérdéses, vajjon a kiállított thea valóban a *Thea sinensis* terméke volt-e, vagy pedig csak a nagy számmal Európában is kultivált pótlékainak egyike, melynek közül az egyetemi növénykert gyakorlati csoportja a következőket mutatja be: *Lithospermum arvense*, *Catha edulis*, *Epilobium augustifolium*, *Ulmaria palustris*, *Saxifraga crassifolia*, *Dracocephalum moldavica* stb.

Feltéve azonban, de az előbbieknél alapján kilátástalanoknak állítva, hogy a thea termesztésének meghonosítási kísérletei eredményre vezetnek, még akkor is hátra van még az a kérdés, melyre *Cserháti Sándor* több ízben helyesen mutatott rá, vajjon jövedelmező lehet-e a mi viszonyaink közt? Hiszen a kaukázusi kísérletek megindításakor *Wojekow* a Kaukázusban gazdaságilag nem tartotta célszerűnek a theatermesztést. A thea-cserje miveltése és készítése ugyanis olcsó, körültekintő és okos munkást igényel, a mi a Kaukázusban (1883.) az időben nem állott rendelkezésre. És ezért mesterek és munkások behozatalát tartotta szükségesnek, minek keresztülvitelére a magas vámmal védett theakereskedők által szervezendő nagyobb tőkéjű és bő szakismeretekkel rendelkező társaságok alakítását tartotta szükségesnek. Súlytal bir e tekintetben *De Candolle* Alfonznak a *Geographie botanique* I. kötetében már 1855-ben hangoztatott az a véleménye (332. l.), hogy a theának éghajlatilag megfelelő földrészekben való terjedése nem reményelhető, mert „le travail exigé pour la préparation des feuilles ne convient qu'à des pays où la journée d'ouvrier est à bas prix.” és csak ha az eddigi kezelést gépekkel fogják tudni végeztetni, lehet a theatermesztés jövedelmezőségére számítani. Tudvalevőleg ez maig nem történt meg, sőt jórészt kilátás sincs rá, hogy megtörténhessék.

A mi viszonyaink e tekintetben úgy a kaukázusiakhoz, mint az amerikaiakhoz nagyon hasonlatosak, hiszen egyéb gazdasági munkákban is érezzük már nemcsak az olcsóbb, de egyáltalán a munkások hiányát. E tekintetben tehát a theatermesztés még kevesebb kilátással bízik, mint tenyésztési szempontból, úgy hogy a thea jövedelmező termesztésének sikerülte hazánkban úgy éghajlati mint gazdasági tekintetben is kilátástalan.

Mágócsy Dietz Sándor.

GAZDASÁGI GÉPÉSZET.

Rovatvezető: ifj. Sporzon Pál.

Hoffher és Schrantz kombinált répasorvető és műtrágyaszóró gépe.

Érdekes újdonsággal lépett elő a Hoffher és Schrantz-féle mezőgazdasági gépgyár a répasorvetőgépek csoportjában.

A czukorrépa vetése — mert elsősorban is erről van szó — legnagyobb részét a megfelelő sortávolokra beállított rendes sorvetőgéppel történik. A műtrágya felszórása vagy kézzel vagy valamely műtrágyaszóró géppel végezhető. Egyik sem olyan különleges, nagy munka, hogy okvetlen kívánatos lenne oly gépet, melylyel e két munka együttesen végezhető.

Ha a Hoffher és Schrantz szerkesztette, kombinált répasorvető és műtrágyaszóró gépre mégis felhívjuk a gazdák figyelmét, ez onnan keletkezik, mert nevezett gép a kettős munkát lényegesen egyszerűsíti és különleges szerkezeténél fogva e célra igen alkalmasnak bizonyult.

E gép két teljesen különálló gép egyesítéséből keletkezett és pedig egy különleges répasorvető és egy műtrágyaszórógép összesítéséből. Mindkét gép egyidejűleg jó működésbe, tehát együttesen, egyszerre dolgozik. Ugy a műtrágya, mint a répamag sorba lesz vetve.

Mint a mellékelt 49. sz. ábrán látható, a gépnek két vetőszekrény van, melyek közül az első a műtrágyát, a második a répamagot tartalmazza. Ez utóbbi valamivel alacsonyabbra van helyezve, hogy munkaközben mindkét szóró, illetve vetőszekrény működése ellenőrizhető legyen.

E két vetőszekrény alatt nyulnak el a vetőcsoroslyatartó karok, vagy u. n. kapamelő, melyek mindegyikén két vetősaru van felerősítve egymás előtt. Az első a műtrágyát, a második a répamagot fekteti le ugyanazon sorban. E kettős vetősaru vagy kapalkalmazása tette lehetővé a kiszórandó anyag elkülönített szórását s mivel a műtrágyaszóró kapák valamivel mélyebben járnak, a műtrágya is mélyebbre jut a földbe, mint a répamag — a kettő között vékony földréteg marad.

A műtrágyaszóró a szállító láncosrendszer szerint készült. Ugyanis a trágyaszekrény első végén elől és hátul egy-egy tengely nyulik el a szekrény hosszában. E tengelyeken a szórósoroknak megfelelően kis lánczok vannak felerősítve, melyeken végtelen ciznezett aczellánczok mennek végig. E lánczok felső része a trágyaszekrény fenekén belől megy át s a ráeső műtrágyát magával viszi ki

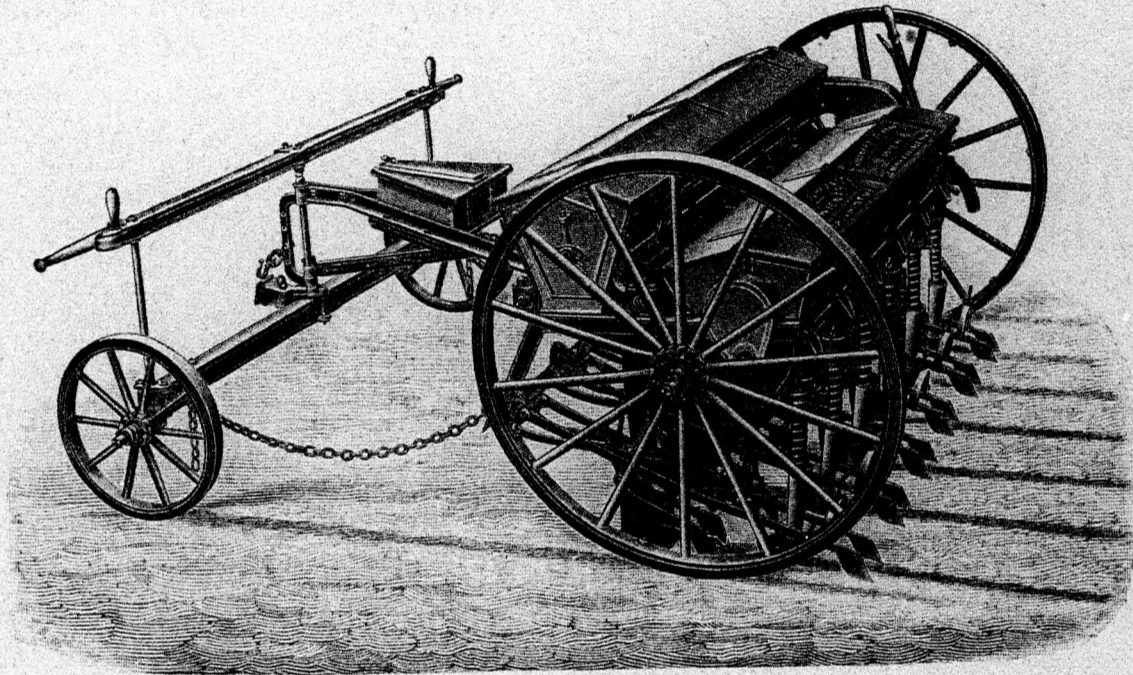
ellátott vetőtengelyből áll. E szórólánczok a vetőtengely forgásánál a vetőszekrényben levő magot folyton mozgásban tartják és minden kerék mellett levő kiömlő nyílások felé terelik. A vetőmennyiség szabályozása a kiömlő nyílások szűkítése vagy tágításával történik egy kis kézikerekekkel ellátott közös emeltyű segítségével.

Ezen egyszerű és sajátos vetőkészülék nagy szerkezeti előny a gépnél. Ugyanis a répamag alakja és kevés sulya miatt, úgy a merítő kanalas, mint a merítő korongos, valamint a tölökerekes és tölöhengeres vetőszekrények nem tudnak kiegyenlített, jó munkát végezni. Még nehezebb feladat, a könnyebb csírászás céljából áztatott répamagok vetése. A megdagadt, megnagyobbodott répamagot egy vetőgép sem veti pontosan és jól. E szórólánczok kerek vetőkészülék, mely csak a kiömlő nyílások felé tereli a magot, ezt az anyagot is pontosan és egyenletesen juttatja a vetőtölcsérbe, illetve a földre.

Az tehát határozottan előnyös számítható fel a gépnél, hogy áztatott, duzzasztott vetőmagvak vetésére is alkalmas.

Egyébként szerkezete elrendezésében nem sokban tér el a rendes, közönséges vetőgépek szerkezetétől.

A gyár 6 és 7 soros gépeket készít 12, 13 és 14 hüvelyk (32, 34, 37 cm.) széles sor-

49. ábra. Hoffher és Schrantz kombinált répasorvető és műtrágyaszóró gépe.

a szekrényből a szórótölcsér nyílásáig, hol a láncz aláfordulva, belejuttatja a műtrágyát, mely azon át a szóró csoroslyába s onnan a földre kerül sorokban. A szállító-lánczok lassan forognak és kijövő nyílásuk kis tolóajtókkal szabályozható. Magában a szekrényben csak egy lassan forgó kavartengely forog, mely megakadályozza a műtrágya összemósódását s így a kiömlő nyílások eltömődését. A lánczos trágyaszórószerkezet mindenféle műtrágya kiszórására alkalmas. A kiszórandó mennyiség szabályozása, a kiömlő nyílások szűkítése vagy tágításával történik. E nyílások előtti tolóajtócskák egy közös emeltyű segítségével állíthatók és az emeltyű előtt levő lépték szerint szabályozható a kiszórandó mennyiség.

Tehát a hajtómű gyorsaságát nem kell változtatni a különböző mennyiségek kiszórásánál s miután a kihordó lánczok szabadon forognak, sem eltömődés, sem egyéb zavar a szerkezetnél munkaközben elő nem fordulhat. A trágyalevezető csövekbe esvén, a szél sem viheti azt el, úgy, hogy a sorbavetés, illetve szórás minden körülmények közt pontosan megtörténhet. Ez mindenesetre a gépnél jelentékeny szerkezeti előnye.

A répasorvető vetőkészüléke rendkívül egyszerű, amennyiben egy szórólánczokkal

közökkel, 560, illetve 600 kg. sulyban. A 6 soros gép ára Budapesten 800, a 7 sorosé 840 korona.

ifj. Sporzon Pál.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdés.

263. kérdés. Negyven szilaj tehénből álló anyaggyámat kénytelen leszek ez év október haváig felosztani, mert községemben tejszövetkezetet létesítettünk és így tejelő fajta szarvasmarhatenyészetre kell az időre átmennem. Hogyan lenne az átmenet legcélszerűbb? Nyári hizlalásra lekössöm-e a 40 szilaj tehenet és ezeknek árán remélhetem-e, hogy 25—30 db jó tejelő tehenet (milyen fajtát, hol beszerzendő) vásárolhatok? Avagy más utómódon történjék az átmenet? Szilaj teheneim négy hét múlva mind lefognak borjazni. A tejelő fajta tehének után is szándékom a borjunevelés, jármos ökrök és tehének pótlása végett. Ervényesülhet-e ezen módszer tejtermelés mellett és mi módon? Apaállat mily fajta alkalmaztassék? A szilaj gulya középjó (istállótól félóránnyira levő) legelőjére azon tejelő

*) Magyarul: „Az a munka, amit a levelek kikészítése megkövetel, csak az olyan országokban fizeti ki magát, ahol a napszámber alacsony.”

fajta tehenek is kijárhatnak-e majd naponta és istállón csupán fejés előtt etetendők kevés mesterséges takarmánnyal? *M. F.*

Felelet.

Magyar tehenek helyett tejelő tehenek. (Felelet a 263. kérdésre.) A kérdés első fele arra vonatkozik, hogy miként lehetne a meglévő magyar teheneket legjobban s olyan módon értékesíteni, hogy a befolyó összeggel ugyanannyi fejős tehenet lehessen beszerezni. E kérdés eldöntésénél mindenesetre a helyi piaci viszonyok a mérvadók, amelyek ösmerete nélkül kérdés, hogy az adandó helyes lesz-e? Részemről a következőleg vélném a kérdést legjobban megoldhatni. A 3-4 hetes borjúkat mézarszéki uton értékesíteném, hogy a tehenek elapaszt-hassanak; enélkül csak veszteséggel volnának kihizlalhatók. Kihizlalásuk pedig azért volna szükséges, mert csak ez esetben remélhető, hogy megközelítőleg ugyanannyi tehén legyen beszerezhető az érettük bevett összegből. Így azután körülbelül négy hónap marad a hizlalásra, amely idő nem sok ugyan, de gondos kezelés és takarmányozás mellett mégis elegendő arra, hogy a tehenek mint II. oszt. hizók legyenek értékesíthetők s így remélhető, hogy érettük darabonként 160-200 korona be fog folyni. Előre láthatólag zöldtakarmány ez időn bőven lesz s így a kihizlalás elé akadályok nem igen gördülnek. Következik most már a tejelő tehenek beszerzése, amely minden újonnan létesített tehenészetnél igen fontos momentum. Magam is mostanában estem át egy ilyen esern, de itt a Felvidéken igen sok ilyen tehenészet van s igazán gyakorlati tapasztalatból mondható, hogy olcsó tej mellett a tejgazdaságok csak úgy lehetnek jövedelmezők, ha a tehenek is olcsón szereztek be. Ha 200K.-án alul szerzem be a teheneket, bizonyos vagyok arról, hogy az esetben, ha egyik-másik nem válik be, kihizlalva legalább ugyanazon az áron el tudtam adni. Ellenben, ha 400-500 koronát adok egy tehénért, igen érzékeny veszteség ér, ha csak 5 darab nem válik be a 25 közül. Már pedig nincs arra eset, hogy 25-30 tehén közül valamennyi beváljon, akár mint megvágottak is őket az ember. Itt a Felvidéken Eperjesen lehet igen jól és olcsón teheneket bevásárolni, ahol minden hetivásárra 50-60 drb friss fejős tehén van felhajtva. A Dunán tul, azt hiszem Hőgyészen lehetne a szükségletet beszerezni, ámbr úgy látom, hogy Eperjesen jóval olcsóbb az anyag, mint a dunán tul. A további teendő volna most már egy jó bikának a beszerzése s itt azután 100-200 korona több kiadást nem kell sajnálni. Legajánlatosabb volna egy finomabb, tejelő jelleggel bíró szimmenthali bika beszerzése, amelynél gond fordítandó volna arra is, hogy jó tejelő anyától származó legyen. A borjúkat azonban nem volna célszerű mind felnevelni, hanem csak annyit üszönek a felnevelésére kellene szorítkozni, amennyi a mustra-tehenek pótlására szükséges, a többi borjút pedig 2-3 hetes korában mézarszéki uton kellene értékesíteni, miáltal az eladható tej mennyisége igen szaporíthatik. A tehenek egyszerű beszerzésével azonban a dolog befejezve nincs. A gyengén tejelőket azonnal ki kell selejtezni s ujjakkal pótolni mindaddig, míg valamennyinek tejelő képessége kielégítővé nem lesz, azontul azonban csak a vének pótlandók saját nevelésű üszökekkel. Ha azután a szövetezete a téli tejet jobban értékesíti és fizeti, avagy ha kiköti, hogy bizonyos mennyiségű tejet télen is kell szállítani, akkor lassacskán úgy kell berendezni a tehenészetet, hogy a fő borjúzási idő az őszi hónapokra esék, mert ilyen módon elérjük, hogy egész télen bőven lesz tejünk, másrészt pedig a

borjúkat is valamivel jobban értékesíthetjük, mint tavasszal. Ha ellenben a szövetezete sajtot termel s így reánézve mindegy, hogy mikor mennyi tejet kap, úgy célszerűbb a tavaszi borjúzást behozni, amikor december, január, februárban a tehenészet semmi tejet sem termel, tehát a tehenek is olcsóbban takarmányozhatók a téli hónapokban, a tavaszi és nyári zöld takarmánnyal pedig olcsóbban termeljük a tejet. A tehenek bátran legeltethetők; ha a legelő közel van háromszor is fejthetők a tehenek naponta, ellenkezőleg a déli fejről le kell mondani. Ha a legelő igen jó, legfeljebb csak éjszakára kell nekik egy kevés zöldtakarmányt, esetleg egy kis zabszalmát adni. Jó zöldtakarmányozás mellett, nem szükséges részükre erőtakarmányt is adni s különösen olcsó tejárak mellett nem is fizetné ki magát. Téltre azonban sok répa kell s a takarmányok füllesztése vagy gözölése okvetlenül bevezetendő, mert ezek nélkül olcsón takarmányozni nem lehet. Általában véve a 8 filléres vagy alig drágább tejnél a legnagyobb számítás, körültekintéssel kell eljárni s különösen a beszerzés s a takarmányozás terén praktikus ösmeretekkel bírn, amely esetben a 8 filléres tej is szépen fog jövedelmezni. Ha luxust fejtünk ki a beszerzésnél s a takarmányozásnál, 14 fillérral sem jöhetünk ki. —*csy.*

A pozsonyi II. mezőgazdasági országos kiállítás.

Előkészítő munkálatok.

A „Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége” által Pozsonyban f. évi szeptember hó 7-től bezárólag 21-ig rendezendő *II. mezőgazdasági országos kiállítás* nagyarányu kerete már vázlatban jórész előttünk áll.

A kiállítás előkészítésére és rendezésére hivatott tényezőzők serényen dolgoznak. A kiállítás központi irodája (Budapest, Köztelek), valamint a pozsonyi helyi rendező-bizottság és annak nyolcz albizottsága már megtették minden szükséges előkészítő intézkedést. A kiállítás helyül kiszemelt dunai ligetben serényen folynak a szabályozási munkálatok s a pavillonok kikerült térhelyei már a jövő képét vázlatosan élénk rajzolják.

1. A *műszaki albizottság* véglegesen megállapította a kiállítási épületek helyét s az érkező bejelentések arányában megfelelő méreteit és csoportosítását.

2. A löversenyeket rendező bizottság ülésén, melyen dr. Magyar László, a magyar lovaregylet titkára is megjelent; elhatározták, hogy az urlovasok szövetezete által szeptember 14. és 15-én tartandó 2 napos meeting programjába beleillesztik a mezei gazdák versenyét, amelyen a kiállítás körzetébe tartozó vármegyék gazdái vehetnek részt saját lovikon. Felvették a másodnapos verseny futamai közé az „*Urifuk*” versenyét. E versenyszám mindenesetre a legérdekesebbek egyike lesz s hivatott arra, hogy a már elhanyagolt lovaglás sport iránt ismét felébressze a kedvet és érdeklődést előkelő családjaink ifjaiban.

Az urlovasok szövetezete e verseny céljára érdekes tisztelet-díjat, illetve emléktárgyat ajánl fel, sőt mint értesülünk, a pozsonyi hölgyek e versenyszámra „*hölgyek díját*” fognak adni.

3. Szeptember 8-án Pozsonyban fog eldőlni a regatta-egyletek távversenye is, amelyhez értékes díjakkal járul a kiállítás rendező-bizottsága, továbbá a pozsonyi hajós-egylet is. A daliás hajósokra különben e napon még kemény munka vár, mert ugyanaznap este tartják meg a pozsonyi *Agrár-bált*, amelynek

fényes sikerét már a mult évi tapasztalat is bizonyítja.

4. Szept. 16. és 21-dike között a pozsonyi tornaegyesület fog nemzetközi tornaversenyeket rendezni s ugyanekkor fog mérkőzni Európa leghiresebb két Foot-ball csapata is.

5. A szórakoztató-bizottság szintén kidolgozta végleges programját: a kiállítás megnyitáson egy monstre-énekkar, a nyugatmagyarországi dalárdákból összeállítva, fogja a Szózatot és a Himnuszot énekelni. A kiállítás ideje alatt több tűzijátékot és kivilágítást rendeznek, tartanak kerékpárlampion-versenyt továbbá lampionregattát. A kiállítás ideje alatt az Arénában a magyar szintársulat állandóan előadásokat rendez s ezenkívül a kiállítási területen külön Variete-szinpádot állítanak fel. A kiállítás területén állandóan két katonai zenekar és az étkezőhelyiségekben cigány-zenekarok fognak játszani.

Elszállásolás és ellátás.

Kiváló gondot fordítanak arra, hogy a kiállítást látogató közönség kényelmes elszállásolást nyerjen s e célból az előtanulmányok megtételére Mitterhauser Károly városi tanácsost, a szállástadó-bizottság elnökét Mannheimba, a német Gazdasági Egyesület által júniusban rendezendő kiállításra küldötték ki.

Végül az élelmezés szintén kiváló gondját képezi a helyi rendezőségnek, mert a kiállítás ideje alatt egy külön helyi kirendeltség fog ügyelni arra, hogy a kiállítás területén egészséges italok és ételek mérsékelt áron szolgáltatassanak ki a látogató közönségnek.

Nagy gond van arra fordítva, hogy elegendő számú étkezőhelyiség, cukrázda, kávéház állítsák fel a kiállítás területén. Szpecialitása lesz különben a kiállításnak a balatoni halászcserda, melynek vezetését ösmeret műszakácsra bizzák.

A kiállítás ideje alatt külön-vonat és hajójáratokról gondoskodnak úgy Bécsből, mint Budapestről s az egész kiállítási körzetből.

A bejelentések határideje.

A kiállítás egyes csoportjaira térve, az alábbi újabb intézkedésekről számolhatunk be:

Az I. főcsoport: az élőállatok és állati termékek kiállítása keretében rendezendő hizóállat-kiállításra a bejelentések már nagyobb számban érkeztek; elfogadható ajánlatot kapott az iroda a kiállításra felhozott hizóállatok értékesítésére is. Bejelentés határideje az összes alcsoportnál legkésőbb július 1.

Az ajánlattevő a kiállításra hozott hizómarhákat a kiállítás bezárása után hajlandó magas egységáron elősúlyban átvenni.

E főcsoport 3/a alcsoportja, a *gyapjúkiállítás* sikere biztosra vehető az Országos Gyapjuminősítő állomás rendezésével.

A II-ik főcsoport: a földmívelési és növényi termékek csoportjánál a kiállításban résztvenni óhajtok bejelentése csakis a szabályszerű bejelentési íveknek kitöltése és 1902. évi június 1-ig az illető alcsoporthoz való beküldése esetén vétetik figyelembe. Bejelentés határideje az összes alcsoportnál legkésőbb július 1.

A III. főcsoport kertészeti alcsoportjánál *konyhakertészeti* kiállítás is rendeztetik, ennek csoportbiztosa Hubert Károly pozsonyi műkertész. Bejelentés határideje az összes alcsoportnál legkésőbb július 1.

A IV. főcsoportnál eddigelé 8 gépgyár 3000 m. területet foglalt le bejelentéseivel. Bejelentés határideje az összes alcsoportnál legkésőbb július 1.

Az V-dik főcsoportot rendező pozsonyi kereskedelmi és iparkamara örömmel vette tudomásul az igazgatóságának azon intézkedé-

„PURITIN”

a legjobb kazánkö ellenes szer.

Megrendelhető: a Puritin-társaságnál Budapest, IX., Üllői-út 25. (Köztelek rövidsútv.)
Megrendelésnél a kazán táplálására használni szokott vízből 1-2 liter beklüldendő.

sét, hogy az V-dik csoport pavillonjai szeszszel világtassanak.

A kiállításra vonatkozó bejelentési iverket már a kiállítási iroda szétküldötte; a bejelentési iverket kaphatók az összes gazdasági egyesületeknél, valamint a m. kir. állattenyésztési felügyelőségeknél.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

	Oldal
OMGE. közleményei.	601
A budapesti vásárcsarnok működése 1900. évben.	601
A pozsonyi II. mezőgazdasági országos kiállítás.	606
Növénytermesztés.	
A gomborka termesztése.	602
Takarmányozás.	
Néhány takarmányozási kísérlet eredménye.	603
Gazdasági növénytan.	
Uj külföldi növények hazai termesztésének kérdésehez.	604
Gazdasági gépészet.	
Hoffner és Schrantz kombinált répasorvető és műtrágyaszóró gépe.	605
Leveléskrény.	606
Vegyések.	607
Kereskedelem, tőzsdé.	608
Szerkesztői üzenetek.	610

Gazdasági tudósítók. A földmivelési miniszter *Tünczós* Lajos rádi lakost Zalavármegye pacsai, *Heffler* Ferencz türjei lakost ugyane vármegye zala-szent-grothi, *Pál* Béla kunagotai lakost Csanádvármegye hattonyai, *Tóth* Endre gencsi lakost Szatmárvármegye nagykarolyi, *Verecs* Mózes folti lakost Hunyadvármegye algyógyi, *Nagy* Ferencz bőződ-ujfalui lakost Udvarhelyvármegye székely-kereszturi, *Griech* Agoston csaczi lakost Trencsénvármegye csaczi, *Bárdossy* Imre alsómesteri lakost Vasvármegye kisczelli, *Honóczy* Gyula miavai lakost Nyitrvármegye miavai, *János* József abrudbányai lakost Abrudbánya város járásaira nézve a gazdasági tudósítói tiszttel bizta meg.

Halálozás. Etre-karcsai *Csillag* Benő, a m. kir. Kuria nyug. bírása és a Lipót-rend lovagja életének 82-ik évében f. év április hó 11-én Budapesten meghalt, elhunytát *Dr. Csillag* Gyula egyet. tanár az OMGE. tagja és igen nagy kiterjedésű rokonság gyászolja.

A dunántúli kivándorlási kongresszus rendezőbizottsága f. hó 27-én, délelőtt 10 órakor, Veszprémben, a vármegye házában tartja alakuló ülését. Az OMGE. kivándorlási bizottsága meghívta az ülésre a dunántúli vármegyei gazdasági egyesületek és a Dunántúli Magyar Közmivvelődési Egyesület kiküldöttjeit. Az ülés tárgyai: a szervezkedés, a rendező-bizottság elnökének megválasztása, a helyi bizottság megalakítása, a kongresszus helyének és idejének megállapítása és a kongresszuson tárgyalandó kérdések kijelölése, valamint az eddig földolgozott és gyűjtött anyag megvitatása. Az OMGE. képviselőiben kiküldöttek: *Balás* Árpád, *Forster* Géza igazgató, *Buday* Barna és *Szilassy* Zoltán szerkesztő-titkár, aki egyúttal a rendező-bizottság előadója. A rendező-bizottság a Veszprémmegyei gazd. egy. meghívása folytán különösen arra való tekintettel tartja ülését Veszprémben, hogy Veszprémmegye területén

a kivándorlás épen a legújabb időben aggodalmas arányokat öltött.

Tejszövetkezetből — értékesítő szövetkezet. A szombathelyi tejszövetkezet igazgató-sága f. hó 12-én rendkívüli fontos ülést tartott, melyen a folyó ügyek elintézése után foglalkoztak a tejszövetkezet szűk keretének tágításával, a fáradszóró tevékenységéről ismert báró *Szegedy-Ensch* Károly elnök újabb nagy szabású tervével a tejszövetkezetből alakítandó nagyarányú intézmény létesítésének kezdetével mely szerint az elnök előterjesztése alapján az igazgatóság a következő javaslatot terjesztette a szövetkezet tagjai elé:

Alakuljon át a tejszövetkezet mezőgazdasági termékeket értékesítő szövetkezetté, mely egyenes összeköttetésbe hozza a termelőt a fogyasztóval, még pedig az ipari intézmények kihasználásával; a tejszövetkezet a mostani alapon tovább fejlesztendő; továbbá tekintettel arra, hogy meglévő vizierőnknek kihasználása végett vízszervezetünk új átalkítandó lesz és a biztosított üzemnek céljaira gőzerőnek beállítása elkerülhetlen, ezekre való tekintettel állítsák fel mostani malomépületünkben egy, a modern kívánalmaknak teljesen megfelelő malomrendezés, melynek segélyével eddigi rendes fogyasztóinkat a saját magunk által termelt gabonából készített liszttel elláthatnók; a szövetkezeti tagnak a szövetkezés hasznán kívül képesek volnának a korpát, mint hulladékot rendelkezésére bocsátani, ezzel egyben fejlesztjük a tejképződést és az állattenyésztést. — Az idei évben tehát a következő programmal volna megvalósítandó: a tej termelése mellett a jég értékesítése s ezzel együtt a vad értékesítése, végül a lisztipar.

A jövő évi működés programjába arra való tekintettel, hogy a hízoló szerződése megszűnik, fel van véve a hízolóknak átvétele szövetkezeti alapon. És hogy mind a sertés-tenyésztés, mind a szarvasmarhanévelés, illetőleg hízolás előmozdításának, szövetkezeti alapon egy szeszgyárnak felállítása, amely egyúttal a cukorrépa-termelésnek egy nagy részét elvonná a cukorrá váló átdolgozástól. Előnye volna e programnak, hogy a hulladékok szarított moslék alakjában a gazdaközönség rendelkezésére volnának bocsáthatók. Kapcsolatosan ezzel kiterjesztendő volna a szarvasmarha-hízolás, mely tekintetben szintén a szombathelyi piac vétetnének elsősorban figyelembe, mint fogyasztási piac és értékesíthető volna szövetkezeti alapon úgy a hízott marhának, mint a hízott sertésnek husa. Feltéve, hogy az idő és viszonyok erre alkalmasak, gondoskodni kellene a bőröknek bőrgyártás által való értékesítéséről.

A tervezett értékesítő szövetkezet 100 részjegyre van tervezve, melyek közül 79 a tejszövetkezetre esik és így csak 21 részjegy jegyzendő, melyeknek nagy része máris biztosítva van. A szombathelyi gazdák jó példájának követését ajánljuk gazdaközönségünknek figyelmébe.

Gabonavám Angliában. Anglia a délafrikai háború által okozott nagy deficit fedezetül behozatali vámmal sújtja a külföldről behozott gabonát és lisztet. A vám körülbelül hatvan fillér métermázsánként, tehát oly távolságban

áll a kontinentális legalacsonyabb agrárvámoktól is, hogy a védővámnak a legnagyobb túlzással sem lehet elnevezni. Mégis nagy az elvi jelentősége, mert ez a behozatali vám, akárhogy tekintjük is, rést tör a szabad kereskedelem elvén, amelyet a manchesteri fejlődés bőlesei eddig megdönthetetlennek tekintettek. A dolog azért is figyelemreméltó, mert nem lehet tudni, hogy mit hoz a jövő. Az agrár iránzat máris igen jelentékeny Angliában és a dél-afrikai háború nemcsak pénzügyi szempontból hozta zavarba Angliát. Ki tudja, hogy angol államférfiak nem foglalkoznak-e máris a mélyreható társadalmi bajok okaival és gyógyító eszközeivel, amelyek a rengeteg költséget és a nagy morális kudarcot szereztek meg a világ leggazdagabb és leghatalmasabb nemzetének? Gondoljunk arra is, hogy Angliában sokan és komolyan foglalkoznak az általános védkötelezettség behozatalával. Ezt józan észszel és racionálisan nem teheti meg másképp, mintha elzúllott parasztsztyálat talpraállítja, megpusztult mezőgazdaságát reaktíválja. Ennek a munkának pedig olyan közgazdasági politika áll a perspektívájában, amely elfogja zárni Anglia piacait a kontinens bevételének s nagy nemzetgazdasági felfordulásnak válhat okozójává ezen a mi régi földrészünkön.

Kuria ítélete az arányosítási ügyekben. A m. kir. Kuria 1902. február 25-ikén tartott nyilvános ülésében 2482. sz. alatt a Kökösköz-ségbeli közhasználatu ingatlanok arányosítása ügyében ítélt, az ítéletbe iktatva a következő lényeges elvet: „Kétségtelen, hogy az 1871. LV. t.-cz. 4. §-ában felállított kulcs alapján is részletésre csak az illető község belső régi telkeinek és az ezekhez tartozó és tartozott külső birtokoknak a használatra nézve eddig is jogosult tulajdonosai tarthatnak igényt, vagyis az egyén részesedésének eme kulcs alapján való meghatározásánál csak a községbeli belső telkek és ezekhez tartozó vagy tartozott külső birtokok vétethetnek számitásba és nem oly külső birtokok is, amelyek más községbeli egyének kezén vannak és azok az arányosítás alatt álló községbeli belső birtokokhoz nem tartoznak, esetleg sohasem tartoztak, de maguk ezek a külső birtokok az arányosítás tárgyát képező közhelyeket sem használták soha, amint hogy joggal nem is használhatták, amennyiben ily használatra jogosító birtoknak nem tekintethető, a meg nem állapítható módon a község határainak keretébe foglalt, de a község tagjainak belső és külső birtokaitól elkülönítetten, önállóan kezelt ama puszta külső birtok, amelyre az arányosítás alatt álló község rendelkezése ki nem terjedett és viszont, melynek tulajdonosai a község többi határainak kezelésére be nem folytattak, amilyen a kökösi 374. sz. tkv-ben felvett erdőterület is, mely után annak tulajdonosai az arányosítás alatt álló községbeli közből ép oly kevésbé igényelhetnek részletet, mint ama többi községek és közbirtokosságok sem, melyek nevezetesen a kézdivásárhelyi kir. törvényszék területén hasonló módon elkülönített önálló belsőség nélküli puszta erdő- és legelőterületeket bírnak más községek határain ez utóbbiaknak arányosítás alatt álló közhelyeiből.“ Közöljük a Kuria e nagyfontosságú elvi döntését azért, mert a székelyföldi arányosításoknál felmerülő pana-

Az impregnált takarmányrépamagvak
a legnagyobb csiraképességgel bírnak és a
legbiztosabb termést adják.

Kaphatók csakis

Mauthner Ödön

csász. és kir. udvari
magkereskedésében
BUDAPESTEN.

képességgel bíró minőségben erősen kerestetik. *Bükköny.* Az előrehaladt vetési időhöz mérten a forgalom kielégítő. Baltaczim egyáltalán nem kerestetik. *Fümagvak,* különösen pázsitkeverékek nagy kelendőségnek örvendenek.

Jegyzések 50 kilonként Budapesten:

Vörösherepag	55-65	korona.
Luczernamag	68-75	"
Lenmag	18-19	"
Muharmag	15-16	"
Muharmag (régí áru)	7-9	"
Tavaszi bükköny	9.50-10	"
Lófogó tengeri	8.50-8.75	"
Baltaczim	11.0-12.0	"

Szeszüzlet.

A szeszüzletben e héten ugy a kínálat, mint a kereslet élénkebb volt és jobb vételkedv mellett a szesz-árak a multheti zárlatjegyzés szerint záródnak.

Elkelt azonnali és április-májusi szállításra helybeli egyesült finomítógyáraktól finomított szesz adózva 142.50-143.— K., adózatlanul 43.50-43.5/s K. Denaturált szesz hordóstul 31 korona.

Élesztőszeszbenben a kereslet élénk volt és fedezési vételek folytán adózott áru 143.75 koronáig, adózatlan 43.50-43.75 koronáig kelt el.

Vidéki szeszfinomítók finomított szeszt adózva 142 K., denaturált szeszt hordóstul 30 K. ajánlottak.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz valamivel drágábban volt ajánlva és a kínált tételek azonnali és későbbi szállításra 35.50-36.50 K. lettek zárulva.

Kivitelre az ár változatlanul jegyeztetik.

A kontingens nyersszesz ára Budapesten 39.— 39.50 K.

Bécsi jegyzés 37.80-38.20 korona kontingens nyersszeszért.

Prágai jegyzés —128.— korona adózott és 35.— korona adózatlan szeszért.

Trieszti jegyzés —12.75 korona kiviteli szeszért, 90/10 hektoliterje.

Budapesti heti jegyzés:		nagyban	kicsinyben
		korona	korona
Finomított szesz	142.50-143.—	143.50-144.50	
Élesztőszesz	143.—143.50	144.—144.50	
Nyersszesz adózva	140.50-141.—	141.50-142.50	
Denaturált szesz	31.—31.25	31.50-32.—	

Az árak 10,000 literfokkonként hordó nélkül bérmentve, budapesti vasutállomáshoz szállítva, készpénz fizetés mellett értendők.

Lujza gőzmalom r.-t. jelentése a „Köztelek” részére. Budapest, 1902. április 17-én. Netto-árak 50 kg-ent, Budapesten, elegysúly tisztasulyként, zsákostul. Kötelezettség nélkül.

Szám:	0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
Ár K:	14:50	14:20	13:90	13:60	13:30	13:10	12:80	12:10
			7 1/2	8.				
			10:90	5:80				
Korpa:	F.	G.						
Ár korona:	4:60	4:60						

Rozslisztárak:

	0	0/L	I.	FR.	II.	II/b.	III.	Rkorpa
K:	13.—	12.50	12.10	11.80	11.40	10.30	10.—	4.60

Hedrich és Strauss „Királymalom” üzleti tudósítása a „Köztelek” részére. 1902. április 18-án.

Rozsliszt					
Szám:	0	0/L	I.	WR.	II.
Ár:	Kor.	11.70	11.30	10.90	10.60

Köleskása:					
Szám	0	1	2	3	4
Ár: Kor.	11.75	11.25	10.75	10.25	9.50

Kukoriczadara: finom (polenta) közép goromba

Kor.	8.50	10.—	10.—
Rizstakarmányliszt	5.40 K.	5.40 K.	4.80 K.
Rozskorpa	4.80		

Áraink 50 kg.-ként, helyben, elegysúly tisztasulynak véve, zsákkal együtt értendők.

A központi vásárcsarnok árujegyzése nagyban (en gros) eladott élelmicikkek áairól.

A magyar gazdák vásárcsarnok ellátó szövetkezete üzleti jelentése. 1902. április 17.

Forgalmunk a megelőző napokban közepes volt. A hozatalok túlnyomó részét husneműek közül borjú és bárány, tejtermékekből főzövj és túró képezte.

Tojásból a felhozatok változatlan nagyok; a spárpa üzlet kezdetét vette.

Alább adjuk az egyes cikkeknek elért árakat:

Husfélék: vidéki borjú multheti szilárd irányát megtartva kilonként 76-88 filléren hosszán, levonás nélkül került ki a forgalomból. Báránnyokban az üzlet lanyha, középminőségű áru párjáért 6-10 kor. volt elérhető. Füstölthusfélékben az üzlet csendes.

Vadfélék: őzekben a kereslet egyformán jó; egészben 140-160 fillért fizettek kilonként. Szalonka 2'00-2'20 kor. darabonként.

Tojásban, tekintettel a jövő hét elején beálló zsidó húsvéti ünnepekre, a vételkedv tegnap és ma élénkebb lett és ennek hatásaként az árak egyenlegként két koronával emelkedtek. Minőség szerint 53-55 kor. volt ládánként elérhető.

Előbaromfiban az üzlet csendes, idei rántani való csirke 2'00-2'40, öreg tyúk 2'50-2'70, sovány liba 1'80-2'00 kor. idei liba 9'00-10'00 kor. kivételesen 11 kor. páronként.

Spárpa levesnek való 0'90-1'00, közép minőségű 1'20-2'00 kor. kilonként.

Rózsaburgonya 3'60, sárga 3'50-3'60 kilfi, 8'00-9'00 kor. mmázsánként nagyobb tételekben.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-utca. 1902. április 18-án. A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhozott a szokott községekből 44 szekér réti széna, 9 szekér muhar, 12 szekér zsupszalma, 8 szekér alomszalma, — takarmányszalma, — szekér tengeriszár, 2 szekér egyéb takarmány (sarju) 700 zsák szecska.

A forgalom lanyha.

Árak fillérekben g-ként a következők: réti széna 500-700, muhar 600-780, zsupszalma 340-360, alomszalma 270-320, takarmányszalma —, tengeri szár —, egyéb takarmány —, zabosbüköny —, lóhere —, luczerna —, kőles —, sarju 600-620, szalmaszecska 460-480. Összes kocsiszám 82. Összes súly 98400 kg.

Budapesti juhvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1902. április 14.

Főlhajtott:

Magyarországból	727 drb juh	— drb keeske
Szerbiából	— drb juh	— drb keeske
Összesen	727 drb juh	— drb keeske.
Eladatlan maradt	— drb juh	— drb keeske

Árak

(kilogrammonként élősúlyban, korona értékben).

	per kgr.	páronként
Elsőrendű hizott ürü	41-44 fill.	38-46 kor.
Középminőségű hizott ürü	—36	—25
Legelőn javított ürü (anya)	—	—
Szerbiai juhok	—	—
— keeskék	—	—
Husos báránnyok	—	—
Középminőségű báránnyok	—	—

Irányzat: A vásár hangulata lanyha, az árak 2 fillérel csökkentek kilogrammonként.

Budapesti szurómarhavasár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1902. április 17.

Árak

(kilogrammonként élősúlyban vagy vágósúlyban fillérekben.)

I. oszt. II. oszt.

Magyarországból élő borjú	1389 drb	64-76	50-66
szurott „	12	—	—
Ausztriából élő borjú	—	—	—
szurott „	—	—	—
Magyarországból élő bárány	449	9-14 K p.-ként	—
szurott „	1175	4-14 „	—
Ausztriából élő bárány	—	—	—
szurott „	—	—	—
Összesen	3025 drb		

Irányzat: A vásár hangulata lanyha.

Budapesti gazdasági és tenyészmarhavasár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1902. április 17.

Főlhajtott:

Árak

(drb-kint K.-ban)

Elsőrendű magyar jármos ökör	— drb	—
Másodrendű „	—	—
Alárendelt min. magy. járm. ökör	—	—
Tarka növedéktinó	—	—
Hiztalmivaló tinó	—	—
Tarka fejős tehén	151	140-230
Bonyhádi fejős tehén	64	230-330
Jármos bivaly	4	—
Tenyészbika	2	—
Összesen	221 drb	
Eladatlan maradt	2	—

Irányzat: A vásár hangulata élénk, az árak 10 koronával emelkedtek darabonként.

Budapesti vágómarhavasár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1902. április 17.

Főlhajítás összege:

Uj fölhajtás	2361 drb
Mult vásárról visszamaradt	2 „
Összeg	2363 drb
Eladatlan maradt	— drb

Minőség szerint:

Elsőrendű hizott	328 drb
Másodrendű „	1761 „
Alárendelt minőség	153 „
Növedékmarha	83 „
Bivaly	38 „
Összeg	2363 drb

Nem szerint:

Bika	220 drb
Ökör	1479 „
Tehén	664 „
Összeg	2363 drb

Árak

(100 kilogr.-kint élősúlyban minden levonás nélkül fillérekben)

1902. április 17.	I. rendű	II. rendű	III. rendű
Magyar hizott ökör	64-66	52-56	44-48
Tarka hizott ökör	64-66	52-56	44-48
Szerbiai ökör	—	—	—
Tehén	58-64	44-56	40-52
Bika	60-68	52-58	44-50
Növedékmarha	—	—	—
Bivaly	38-42	34-36	—

Irányzat: A vásár hangulata a nagyobb számú külföldi vevő jelenlétének következtében, dacára a nagyobb felhajtásnak élénk, az árak azonban 1-2 koronával estek.

Budapesti vesztegmarhavasár.

(Szabad vásárról kitiltott szerb marhák. Eredeti tudósítás a „Köztelek” részére.)

1902. április 14.

Főlhajítás összege:

Uj fölhajtás	340 db
Mult vásárról visszamaradt	— „
Összesen	340 db
Eladatlan maradt	— db

Minőség szerint:

Elsőrendű hizott	19 db
Másodrendű hizott	321 „
Alárendelt minőség	— „
Növedékmarha	— „
Bivaly	— „
Összesen	340 db

Árak:

(100 kilogr.-kint élősúlyban fillérekben.)

1902. április 14.	I. rendű	II. rendű	III. rendű
Hizott ökör	54-60	44-52	—
Tehén (vágó)	—	42-46	—
Bika	55-62	45-53	—
Növedékmarha	—	—	—
Bivaly	—	—	—

Irányzat: A vásár kezdetén lanyha; későbbi menete élénk volt. Arak a mult hetéhez képest 2 koronával emelkedtek. Készlet elfogyott.

Budapesti lóvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1902. április 17.

Főlhajított:

Jobb minőségű hátszló	8 drb	340-420
Könnyű kocsiló (jukter)	14 „	320-460
Nehéz kocsiló (hintós)	20 „	300-370
Igás kocsiló (nyugati vér)	50 „	240-320
Ponny	—	—
Fuvaroslovak	150 „	100-200
Parasztlovak	225 „	54-90
Alárendelt minőség	40 „	—
Összesen	507 drb	
Eladatlan maradt	—	192 drb

Irányzat: A vásár hangulata lanyha.

Budapesti kőbányai sertés piac.

(A kőbányai m. kir. állategészségügyi hivatal jelentése a „Köztelek” részére.)

1902. április 10-től 16-ig.

Állomány:

Elszállítás:

Sertésállomány volt	drb	Budapesti fogyasztásra	1938
mult hét végén	38019	Vidéki fogyasztásra	1044
E héten érkezett	—	Bécsbe	751
Magyarországból	2760	Ausztriába	550
E héten érkezett	—	Zsiradékgyárba	35
Szerbiából	—	Összeg	4318
Állomány összege	44011		
Elszállítás	4318		
Marad állomány	39693		

Budapest-ferencvárosi sertésüzemvásár. (Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.) 1902. április 11-től április 17-ig.

Table with columns: Heti felhajtás összege, Érkezett waggon, Érkezett összesen darab, I-X. k. elszállított, Eladatlan maradt.

Table with columns: Nap, Napi árak fillérekben (Öreg nehéz párja, Párónként, Párónként, Párónként, Malacz, Husos fajta).

80 kilogrammnál nehezebb sertésnél élősúlyból párónként 45 kgr., (öreg nehéz sertésnekél alku szerint 60 klg.) levonás s a fennmaradó súlyból még 4%, 80 kilogrammnál könnyebb sertésnekél csupán 4% levonás engedtetik a vevő javára.

Irányzat: Vásár lanyha, árak süllyedtek.

Hízottsertés-árak:

(Megállapodás szerinti súly és 4% levonással kgr.-ként.) Magyar öreg nehéz, párja 400 kg.-on felül 96—98 fill. 300—400 kg.-ig

(Az alábbi árak párónként 45 kg. súly és 4% levonással kilogrammonként.)

Table with columns: Magyar fiatal nehéz párja, közép, könnyű, Szerbiai nehéz, közép, könnyű.

Irányzat: Nagybő felhajtás következtében az üzlet lanyha.

Soványsertés-árak:

(Az árak 4% levonással élősúlyban értendők kg.-onként.) Öreg 2 éven fölül, Öreg 2 éves, Süldő vészen átment, Süldő vészen át nem ment.

Irányzat: Rendes felhajtás következtében az üzlet változatlan.

Bécsi szurómarhavásár.

(Eredeti tudósítás a „Köztelek” részére.) 1902. április hó 17-én.

Table with columns: Főhözatal, Árak (kilogrammonként fillérekben tiszta súlyban), Magyarországól élő borjú, Magyarországól leölt borjú, Ausztriából élő borjú, Magyarországól leölt bárány, Ausztriából leölt bárány, Magyarországól leölt sertés, Ausztriából leölt sertés, Magyarországól leölt juh, Ausztriából leölt juh.

Irányzat: lanyha.

Bécsi sertésvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.) 1902. IV. 15.

Table with columns: Felhajtás, Származás szerint: drb., Minőség szerint: drb., Husos, Zsirfajta, Galicziából, Összesen, Eladatlan maradt.

Árak: (kilogrammonként élősúlyban fogyasztási adó nélkül, fillérekben.)

Table with columns: Elsőrendű nehéz magyar, Könnyű és szedett magyar, Öreg nehéz és közép magyar, Nemet és lengyel hústajtak.

Irányzat: lanyha.

Ingatlanok árverései (40,000 korona becs-értéken felül.)

(Kivonat a hivatalos lapból.)

- April 21. S.-a.-ujhelyi kir. tvszék a tkvi ha- gr. Harden-158300 tóság berg Aladár
April 21. Budapesti kir. tvszék a tkvi ha- Bassel 219947 tóság Gellért
April 22. Bpesti I-III. k. kir. jbiróság a tkvi ha- Freiberg 495743 tóság Sámuel
April 22. Budapesti kir. tvszék a tkvi ha- Kaufmann 280282 tóság József
April 22. Nagybecskerekí kir. tvszék a tkvi ha- Balázs 123773 tóság Iván
April 22. Budapesti kir. tvszék a tkvi ha- Kaufmann 236797 tóság Józsefné
April 24. Budapesti kir. tvszék a tkvi ha- Kiss 68693 tóság József
April 24. Halmi kir. jbiróság a tkvi ha- Mándy 55114 tóság Kálmán
April 24. Munkácsi kir. jbiróság a tkvi ha- Kroó A. 43098 tóság Jakabné
April 25. Budapesti kir. tvszék a tkvi ha- Lyka 240000 tóság Emil
April 25. Gödöllői kir. jbiróság a tkvi ha- Brünauer 41703 tóság Albert
April 25. Nyiregyházi kir. tvszék a tkvi ha- Leveleki 189069 tóság Béla
April 26. Budapesti kir. tvszék a tkvi ha- Ruczai 82860 tóság János
April 26. Budapesti kir. tvszék a tkvi ha- Grossmann 64926 tóság Hugó
April 26. Budapesti kir. tvszék a tkvi ha- Hirschfeld 82860 tóság Zsigmondné
April 28. Budapesti kir. tvszék a tkvi ha- Stern 183005 tóság Pál
April 28. Szombathelyi kir. tvszék a tkvi ha- Deutsch 43916 tóság Salamon
April 29. Szabadkai kir. tvszék a tkvi ha- dr. Petrovits 55000 tóság Dusan
April 29. Budapesti kir. tvszék a tkvi ha- Schultheisz 48435 tóság Mór
April 29. Újpesti kir. jbiróság a tkvi ha- Mühlrad 235500 tóság Henrik
April 30. Edelenyi kir. jbiróság a tkvi ha- Kiss 297665 tóság György
Május 1. Mátészalkai kir. jbiróság a tkvi ha- Mandel 46493 tóság Gusztáv hagyat.
Május 1. Losonci kir. jbiróság a tkvi ha- Gellén 56587 tóság Dezső
Május 1. Budapesti kir. tvszék a tkvi ha- Kaiser 70241 tóság József
Május 5. Lévai kir. jbiróság a tkvi ha- dr. ifj. Koroda 68000 tóság Pál
Május 5. Budapesti kir. tvszék a tkvi ha- Spiegel 62639 tóság József
Május 5. Kisvárdai kir. jbiróság a tkvi ha- Ferentzy 197027 tóság Emil és neje br. Vay Hedvig
Május 7. Budapesti kir. tvszék a tkvi ha- Weisz 307138 tóság Antal és Tsa
Május 9. Budapesti kir. tvszék a tkvi ha- Radnai 74916 tóság Vilmosné
Május 12. Budapesti kir. tvszék a tkvi ha- Spitzer 314776 tóság Sámuel
Május 12. Lugosi kir. tvszék a tkvi ha- Bodánszky 126084 tóság Lajos
Május 12. Halmi kir. jbiróság a tkvi ha- Dapssy 72253 tóság Aladárné
Május 15. Székelyhídi kir. jbiróság a tkvi ha- Ledig 86876 tóság Dezső
Május 15. Törökbecsei kir. jbiróság a tkvi ha- Trifunác 90185 tóság Demeter
Május 15. Budapesti kir. tvszék a tkvi ha- Bazel és 830210 tóság Kaufmann
Május 15. Budapesti kir. tvszék a tkvi ha- Igó 830210 tóság János
Május 17. Kaposvári kir. tvszék a tkvi ha- Nagy 440000 tóság Ákos
Május 20. Aradi kir. tvszék a tkvi ha- Zimmermann tóság József és neje 65662
Május 22. T.-sz.-mártoni kir. jbiróság a tkvi ha- I. turózi 42646 tóság börgyár, Frankl Ede és Tsa
Május 22. Szécsényi kir. jbiróság a tkvi ha- Veres 80672 tóság Imre
Május 24. Bpesti I-III. ker. kir. jbiróság a tkvi ha- Weisenbacher tóság Endréné 44975

- Május 26. Szeghalmi kir. jbiróság a tkvi ha- Kontra 47370 tóság János
Május 27. Palánkai kir. jbiróság a tkvi ha- ifj. Dobro- 102620 tóság jevic György
Junius 26. Debreczeni kir. tvszék a tkvi ha- Paksy 120678 tóság Albert
Julius 8. Temesvári kir. tvszék a tkvi ha- Seitz 192000 tóság Antal
Julius 22. Temesvári kir. tvszék a tkvi ha- Varga 44460 tóság Róza
Julius 26. Aradi kir. tvszék a tkvi ha- Wechsler 98637 tóság Ede és neje

Szerkesztői üzenetek.

Sz. A. urnak Magyar-Nidas. Azon kérdésére, hogy mangaliczára minő hussertés ajánlható, a feleletet bőven meg fogja találni legközelebb megjelenő ilyen irányú közleményünkben. Előre is ajánljuk azt b. figyelmébe.

Cs. J. urnak Tapolca. Néhány nagyobb czéget tetszett kérdezni, melyek talán megvennék borát. Hogy megveszik-e, azt mi nem tudhatjuk, de ime itt van ezen néhány nagy czég czíme: 1. Budapest: János A. Ferencz és Társai, VI. Király-u. 26, Oppenheim E. és H. V. Nádor-utca 8., Abeles Dávid, VII. Sip-utca 6., Magyar Köztisztviselők fogyasztási Szövetkezete, V. Báthory-utca 10. 2. Pozsonyban: Palugay J. és Fiai.

G. A. urnak Alsó-Fakos. Olyan könyv, mely az állatok belső és külső betegségeit együttesen részletesen tárgyalná, magyar nyelven nem létezik. Röviden és nem szakemberek igényeihez mérten foglalkozik velők Monostori „Könyv az egészséges állatok gondozásáról és a betegek ápolásáról” cz. munkája. Nagyobb és szorosán szakszerű kézikönyvek: Hutya „Állatorvosi belgyógyászat”-a három kötetben és Bayer „Állatorvosi sebészet”-e, továbbá Monostori: „Szülészeti műtéttan” és Plösz „Sebészeti műtéttan” című munkái.

Dr. M. A. urnak, Datta. Olyan szakmunka, mely egyedül a kérdezett sertésfajtának tenyésztését tárgyalná, sem magyarban, sem németben nincsen. Ajánlható azonban Dörner Béla, kir. gazd. intéző által írt „A sertés Magyarországon” című mű, mely a nyugati fajtájú sertések (tehát a Yorkshireinek is) tenyésztését bőven s kimerítően ismerteti s abból a laikus egyén is elsajátíthatja a gyakorlatban szükséges ismereteket. A munka 5 koronáért Budapest, Franklin-Társulatnál, IV., Egyetem-utca, megszerezhető.

Sz. R. urnak, Névtelen levelekre nem válaszolunk. F. E. urnak, Nagy-Szró. A mezőgazdaságban szereplő anyagok vizsgálatát megállapított díjtelekkel végzik a debreczeni, fiumei, kassai, keszthelyi, kolozsvári, m.-óvári és pozsonyi m. kir. vegyiskisérieti állomások.

M. Gy. urnak, Mohora. Az ákácza homokos talajban feltétlenül jobban és szebben diszlik, mint kötött agyagtalajban.

M. G. urnak, Sopron. Az 1900. évi XXVII. t.-cz. 27. §-a értelmében tessék a gazdasági czim használatára végett május 1-ig a főszoigabíróhoz a miniszteri rendelet értelmében kérvényt beadni.

D. F. urnak Ormos. Ha a bérletet 1902. jan. 1-én vette át és az épületetők már most megújításra szorulnak, a megújítás feltétlenül a tulajdonos terhére képezi, mert alapelv az, hogy a haszonbérbeadó az épületeket használható állapotban tartozik a bérletnek átadni.

V. urnak S.-Szögcs. A szomszéd faültetési ellen semmi jogos kifogást nem lehet emelni.

K. A. urnak Kerettye. Nincs tudomásunk semmiféle olyan jogszabályról, amely arra vonatkoznék, hogy a körjegyző tartozik-e a számadások megvizsgálásakor kiszállani, avagy, hogy a községi elöljáróság tartozik-e a körjegyzőhöz bemenni. Ez olyan házi esetpaté az illető felek között, amelyet a legrosszabb esetben majd a főszoigabíró intéz el. Mi ilyesmíról véleményt nem adhatunk.

MEZŐGAZDÁK FIGYELMÉRE! Elismert kitűnő hazai gyártmány! 1600 gőzcséplőkészlet üzemben! Cím: ELSŐ MAGYAR gazdasági gépgyár RÉSZVÉNYTÁRSULAT BUDAPESTEN, Váci-ut 19. szám. Gőzcséplőkészletek 2 1/2, 3 1/2, 4, 4 1/2, 6, 8, 10 12, 16 erejűek. Magánjárók (utí mozdonyok.) Kérjük minden szakbavágó kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni, készséggel adunk kimerítő és felvilágosító választ. Árjegyzék kívánatra díjmentesen küldetük.

Legjobb benzin motorokat
Beck és Gergely gyárt.

Budapest, V., Váczi-út 12. szám.

Schutz-Marke

A szárnyasok felnevelésére!

A legszebb, legjobb és legrozségesebb szárnyasokat nyeri, ha a fiatal csirkéket Fattinger húsröst-csirkotapszereivel neveli. Minden tapasztalt tenyésztő dicséri azt, s csakis ezen jó és olcsó tápszert használja.

Ismertetéseket okserül baromitenyésztésről ingyen küld az állattápszergyár.

Fattinger & Co., Wien IV.
Arak: 50 kiló 22 kor., 5 kilós postaesomag bérmentve 3 kor.

Fattinger & Co.
WIEN, IV.
Wiedner Hauptstrasse 3.
Kimerítő árjegyzékek Fattinger híres tápszereiről szárnyasok, fácánok, halak, madarak kutyák stb. részére ingyen.

Magy. kir. alijnyvasutas.
ad 169178/901. szám.
CH.

Hirdetmény.

Magyar keleti tengerentúli forgalom (Galaczon) át.
Konstantinápolyban rendelt küldemények szállítása.

A Konstantinápolyban uralkodó pestis járványból kifolyólag elrendelt veszélyzár megszüntetvén a magy. keleti tengerhajózási részv. társaság hajói Konstantinápolyt ismét érintik.

Az ezen kikötőbe rendelt küldemények szállítására ismét akadálytalanul felvételnek.

Budapest, 1902. márczius hó 5-én.

(Utánnnyomás nem díjazatik)

Az igazgatóság.

Földbirtokosok,

gazdák és raktárvállalatok stb. figyelmébe. Austria-Magyarországon általam bevezetett s mindenki által hasznosnak elismert

ponyva-kölcsönző intézet

ajánl igen csekély kölcsön díj mellett 96 □ mtr. és 48 □ mtr. nagyságu telített

kaszal ponyvákat,

mezoi termékek és vasuti waggonok betakarásához, továbbá 12 □ mtr. nagyságu, behordáshoz alkalmas **szekrényponyvákat**, miáltal saját ponyvák költséges beszerzése megtakarittatik. Ugyiszintén

zsákok is kölcsönöztetnek

igen olcsó árák és előnyös feltételek mellett. Ugyanitt legolcsóbban szerezhetők be új és használt

telített ponyvák,

valamint **szekérponyvák** 7 korona és 9 korona, **varrás nélkül** egy darabból szöve csinvat ponyvák 16 korona, továbbá új és használt

zsákok

minden nemben, gabona, faszén, liszt és korpás zsákok stb.

Legolcsóbb beszerzési forrás.

Elsőrendű lópokrócok.

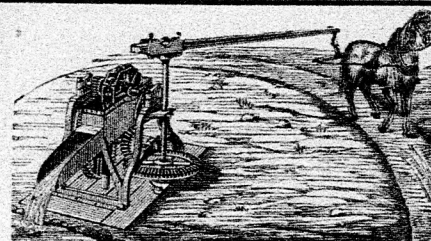
Öcska zsák és ponyva minden mennyiségben a legmagasabb áron megvétetik.

NAGEL ADOLF

Budapest, V., Arany János-utca 12. sz.

Telefon 35—92.

Sürgöny-czim: Nagel Adolf, Budapest.

HAMPEL JÓZSEF

gép- és láncszivattyúgyára

WIEN, XX/2. Hellwagstrasse 10

ajánlja szab. 6440

láncszivattyúit
rétek, konyhakertek, diszkertek és falko-
lák vizeinek levezetéséhez. Munkaké-
pesség óránként 200—300 hecfoliter.

Lójárgány

1—4 kertésőnek **egyszerre** való hasz-
nátához. Nélkülözhetetlen mély ku-
táknál. Használt láncszivattyúk és
járgányok állandóan raktáron vannak.
Arjegyzékek ingyen és bérmentve.

HOFHERR és SCHRANTZ

BUDAPESTEN,

VI., Váczi-körut 57. sz.

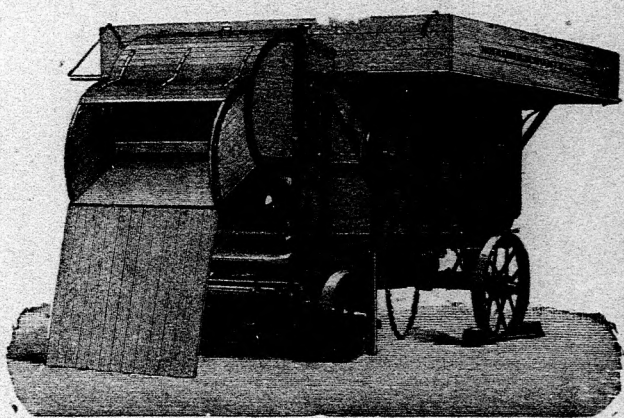
Uj gazdasági gépgyára és vas-
öntödéje Kispesten

ÉPÜLT 1900-ban.

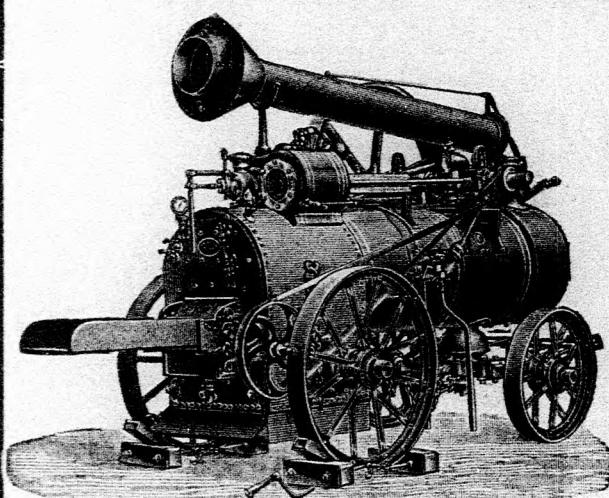
Ajánlja legjobb minőségű

**gazdasági gépeit
és eszközeit**

jutányos árák mellett.

Terjedelmes árjegyzékek bér-
mentve és ingyen.

Kitűnő HOLLINGSWORTH SZÉNAGYŰJTŐK darabja 60 frt.

Kapható: Beck és Gergelyné, Budapest, V., Váci-ut 12.

A legnagyobb kitüntetés

melyben valaha kiállító részesült, a párisi világiállítás alkalmával a chicagói „Deering” aratógépgyárnak és közreműködőinek jutott osztályrészül, a meny-nyiben a francia kormány által adományozható legmagasabb kitüntetések közül a

„Deering” aratógépgyár

elnyerte a „Becsületrend” (Legion d'Honneur) tiszti rendjét, ugyancsak a „Becsületrend” lovagrendjét, a mezőgazdaság terén szerzett érdemek (Pour le mérite agricole) két tiszti rendjét, a francia kormány külön elismerő díszok-levélét, ezenkívül a legnagyobb díjat a GRAND PRIX-t, hat aranyérmét, hat ezüstérmét és tizenegy bronzérmét.

A Deering gyár BUDAPEST, V., Váci-körút 52
kiz. képviselője **PROPPER SAMU**

ki állandóan nagy raktárt tart lezállí-
árak mellett, „Deering”-féle FÜKASZÁLÓ-
GÉPEK, MAROKRAKÓ ARATÓGÉPEK és
KÉVEKÜTŐ ARATÓGÉPEK, valamint egé-
szen vasból és acélból készült SZÉNA-
>>>>> GYŰJTŐGÉPEKBŐL. <<<<<<

Arjegyzékkel és elsőrendű bizonyítványokkal kívánatra készséggel szolgálok.

Magyar királyi államvasutak.
Üzletvezetőség Aradon.

8965. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak piski-petrozsényi vonala alább megnevezett állomásainak kibővítéséhez szükséges magas építmények és tartozékainak előállítására ezennel nyilvános versenytárgyalás hirdettetik, melyre a jogérvényesen kiállított ajánlatok legkésőbb 1902. évi április hó 30-án déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége titkárságánál (arad-csanádi palota, I. emelet) benyújtandók.

Később beérkező ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlatok közt a szabad választás jogát, tekintet nélkül az árakra, az üzletvezetőség agának tartja fenn.

A szabályszerűen felbélyegzett és lepecsételt ajánlatok borítékai a következő felirással látandók el:

„Ajánlat a m. kir. államvasutak piski-petrozsényi vonalán létesítendő magas építmények előállítására.”

Az előállítandó magas építmények következők:

A) Kalán-Zeykfalva állomáson: Egy emeletes őrház, kettős melléképülettel, sütőkemencével és szemétkemencével.

B) Russ állomáson: A 13. sz. egyszerű őrháznak kettős őrházzá való kibővítése, kettős melléképülettel és sütőkemencével.

C) Váralja-Hátszeg állomáson: A 22. sz. egyszerű őrháznak kettős őrházzá való kibővítése, kettős melléképülettel és sütőkemencével.

D) Puj állomáson: Egyszerű földszintes őrház, egyszerű melléképülettel, kuttal és sütőkemencével.

E) Livádia állomáson: Egy földszintes altiszti laképület, gazdasági udvar, kut, szemétkemencével és sütőkemencével.

F) Krivádia állomáson: A lebontott favázás őrház alapfalainak felhasználásával első erdélyi vasúti szabvány szerint őrház építése, melléképülettel, sütőkemencével.

G) Banicza állomáson: Egy földszintes altiszti laképület, gazdasági udvar, szemétkemencével és sütőkemencével.

H) Bolibarlang állomáson: Egy földszintes altiszti laképület, gazdasági udvar, szemétkemencével és sütőkemencével.

Csak az összes munkákra lehet ajánlatot tenni.

Az ajánlatok benyújtását megelőző napon, azaz 1902. évi április hó 29-én déli 12 óráig 2 00 korona, azaz kétezeröttszáz korona bánatpénz a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének gyűjtőpénztáránál (arad-csanádi palota földszintjén) akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban teendő le.

A bánatpénzről szóló letétség az ajánlatokhoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a budapesti, illetőleg bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett 14 napnál nem régebb utolsó árfolyam szerint számíttatnak, de nem névértéken felül.

Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térli vevénnyel adandók fel.

A létesítendő épületek tervei a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége építési és pályafentartási osztályánál megtekinthetők, ugyanott az ajánlat alapjául szolgáló költségvetések, a szerződési tervezet, ajánlati minta és a pályázati fel-
tételék 3 korona lefizetése mellett kaphatók.

Aradon, 1902. évi április hó.

Az üzletvezetőség.

A legújabb szabadalmazott szer mindenféle káros rovarok biztos kikapcsolása, különösen a répán élősködő ormányos bogár és földi bolha, a cserebogár, dögbogár és honvédbogár kiirtására a

“ROVARIN”

Ezen “Rovarín” intézetemben elő-
állított védőanyag vízzel hígítva
és permetező géppel a megfelelő
növényre fecskendezve, a rajta
élősködő rovarokat teljesen ki-
pusztítja s a mellett a permeteg
a legzsengőbb növénynek sem
árt, sőt annak növést elősegíti.

A “Rovarín” 2 1/2—2 kgr. súlyu
csomagokban lesz árusítva, mely
mennyiség 200 liter vízre van
számítva s vele 1 1/2—2 magyar
holdnyi terület bepermetezhető.
1 csomag “Rovarín” ára frt 2-75
Pontos használati utasítás min-
den küldeményhez mellékelve

Megrendelések czimzendők: **JAKLITSCH JANOS** “ROVARIN” intézetéhez

Pozsony, Mihály-utoza 5.

A “Répabogár” című művének csupán német kiadása kapható még és
példánya 1 koronába kerül. 6797

Földhaszonbérleti hirdetés.

Az egri főkáptalan alább megnevezett birtokait
1903. évi január hó 1-től számított hat, esetleg tíz egy-
másutáni évre

ujra haszonbérbe adja,
melyek a következők:

— 1. Nagy-iványi tagbirtok. —

Területe 3245 catást. hold. Heves vármegyében, Nagy-
Ivány község határában fekszik s következő művelési
területekből áll: 6-574 hold beltelek lakóházzal, 245-816
h. szántóföld, 251-81 h. kaszáló, 2251 h. legelő, 62-1114
h. nádas, 428-729 h. vizállás.

2. Darassa-szél, Cserepes-ér és Szandalik,

mely Szabolcs vármegyében, Polgár község határában
fekszik és a főkáptalan szent-margitai pusztai birtokának
részét képezi. Területe 1661 catást. hold, mely műve-
lési ágak szerint ismét a következőleg oszlik meg: 0-55
hold beltelek, 115-130 h. szántóföld, 226-462 h. kaszáló,
1318-995 h. legelő.

Felhívtnak bérteni szándékozók, hogy zárt aján-
lataikat **f. hó 30-áig** Egerbe alólírott kormányzó-
sághoz küldjék be, hol a bérletre vonatkozó egyéb fel-
világosítások is megadatnak.

Kelt Egerben, 1902. évi április hó 3-án.

Az egri főkáptalan urad. kormányzósága.

6776

SZIVATTYUK

minden neme, házi, nyilvános, mezőgazdasági és
iparczélókra.
Legjobb gummi- és keuder-tömlők.
Mindenféle csövek.

MÉRLEGEK,

legújabb javított rendszerű tízedes, száza-
dos és hídmerlegek fából és vasból, kereskedelmi,
közlekedési, gyári, mezőgazdasági és ipari czélokra.
Embermérlegek, mérlegek házi használatra, barommérle-
gek. Commandit-társaság szivattyu- és mérleggyártásra.

Arjegyzékek **W. GARVENS, Wien, I., Wallfischgasse 14. sz.**
ingyen és bérmentve. **Schwarzenbergstrasse 6.**

Kitűnő sertés-

hizlalószer.

Porkin, 1/2 kgr.

csomag 30 sertés-

nek 10 napig a ta-

karmányba kever-

ve, nagy eredményt

mutat fel; oly ser-

tésnek, mely nem

eszik jól; a hizási

idő alatt adandó; a

szervezetre nagyon

előnyös; pestis,

orvászertés ellen; izgatja a nyakmirigyeket,

ezáltal nagyobb nyálkaképződést okoz, a jó emésztést

elősegíti; nemesíti és puhítja a húst és az emésztés javítása

által elősegíti nagy mérvben a húsak izletességét; elhárítja

a tápanyagok elvesztését; gyors hatása által százaszorosan

kihezűdik, finom hizalás, állandó egészség elősegítése által.

4 próbacsomag bérmentve 4 korona. Porkin-Raktár:

Kerpel Vilmos gyógyszerész a „Fehér Sashegy”

Gyár: Wien IX., Bleichergasse 6. Budapest, V., Lipót-körút 28.

Utazók Magyarország részére felvételnék.

Urada

33

Legy

Ninc

iGazd

stálló

Kimeri

Lu

H

H

H

H

H

H

H

H

H

H

H

H

H

H

H

H

H

H

H

H

H

H

Uradalmak, gazdaságok, földbirtokosok, szeszgyárak stb.
körében kitünően bevált

„Pef” (Porcellán-Email-Festék)

Falakon és fán porcellánszerű, mosható mázolatot ad.

Legnagyobb tisztaság. Sok évi tartósság.
Nincs por, piszok, penész a vele mázolt falakon.

(Gazdasági üzemek, mint tej-, vajkezelési és sajtkezelési helyiségek stállók, gépházak, élesztőkamrák, konyhák, fürdőszobák, klosettek stb. részére felette czélszerű.)

Kimerítő ajánlattal és prospektussal szívesen szolgálnak az egyedüli gyárosok

Festékgyárak:

Lutz Ede és Társa, Pozsony.

6706/a

Haszonbérlet.

Biharmegyében, Debreczen és Nagyvárad között, Debreczentől vasuton félóránnyira **3000 m. holdas (1200 öles) nemesi tagbirtok egy tagbar,** melyből 46 hold belsőség, szénáskert, 804 hold fekete föld, szántó és kaszáló, 528 hold 3 éves erdőirtás, fekete föld, 1431 hold fekete homok és szántó **haszonbérbe adatik.** A birtok eddig házi kezelésben volt s teljes felszereléssel együtt azonnal kivehető. Megkeresés „G. L.” jel alatt a kiadóhivatalba kéretik.

Pályázat gazdatiszti állásra.

Gazdasági akadémiát vagy tanintézetet végzett és kezelő gazdatiszti minőségben már alkalmazott egyén **kezelő gazdatiszti alkalmazást nyerhet** a panonhalmi szt. Benedekrendnél ez idő szerint ennek zalavári apátsága nagy-radai gazdaságában.

Évi javadalmazása mint ispánnak: lakás, egy m. hold kert vagy kerti föld, 1400 kor. készpénz, 12 q. buza, 16 q. rozs, 6 q. árpa, 8 q. szemestengeri, 40 m³ kemény, vagy 60 m³ puha tüzelőfa, nyári legelő 4—6 drb 1—2 éves sertés számára, naponként 8 liter tej tehéntartás fejében, 20 kor. irodai átalány és 100 kor. tízévi korpótlék. Mint kasznárnak ugyanaz, megtoldva évi 400 koronával.

A pályázni szándékozók keresztlevéllel, képesítő okmányokkal és szolgálati bizonyítványokkal főszerelt, sajátkezűleg irt és Méltóságos Fehér Ipoly pannonhalmi főapát urhoz címzett folyamodványukat

f. é. május hó 10-éig

alulírotthoz terjeszszék be, annak fölemlítésével, hogy kineveztetés esetén mikor foglalhatják el állásukat. Előnyvel bírnak azok, akik ezt f. év június hó végefélé már megtehetik.

A szolgálatra irányadó az 1900. évi XXVII. t.-cz. azzal, hogy a fölmondási idő mindkét részről egy negyed év.

A nyugdíj módozatainak megállapítása későbbi elhatározás tárgyát képezi.

Zala-Apátiban, 1902. április hó 8-án.

Dr. Haudek Ágoston
apátsági jószágkormányzó.

6815

Bérbeadási hirdetemény.

Erdődi id. Pálffy János gróf Ö Nagyméltóságának uradalmi központi irodája Pozsonyban — az alább jelzett gazdaságok, illetve majorsági birtokok bérbeadását teszi közzé:

Nyitramegye területén a Bajmóczi uradalomban:

a) **A kúti majorsági birtok.** Privigye vasúti állomástól 3 kilométer távolságban. — Kiterjedése 825 magyar hold különböző mívelési águ terület, hozzátartozó majorsági épületekkel. A gazdasági épületek, nemkülönben a kúti pusztán lévő kényelmes bérlőlakás teljesen jó karban vannak.

b) **A tuzsinai majorsági birtok.** Privigye vasúti állomástól 11 kilométer távolságban. — Kiterjedése: 348 magy. hold különböző mívelési águ terület, hozzátartozó gazdasági épületekkel és jó karban levő bérlőlakkal.

c) **A nagy-csaussai majorsági birtok.** Privigye vasúti állomástól 7 kilométer távolságban. — Kiterjedése 457 magyar hold különböző mívelési águ terület a Nagy-Csaussa községben fekvő majorsággal és bérlőlakkal. A gazdasági valamint a laképületek teljesen jó karban vannak.

Az a) b) és c) alatt felsorolt bérleti birtokok az 1902. évi november hó 1-től kezdődőleg 15 évre adandók bérbé.

Közvetítők kizárásával csakis bérelni szándékozónak ad felvilágosítást

az uradalmi központi iroda,
Pozsony, Szilágyi Dezső-utca 21.

(Utánnymot nem díjaztatik.)

6670

= Pályázati hirdetés = erdőgondnoki állásra.

Az egri főkáptalan heves-bátori gazdaságában az erdőgondnoki állás megüresedett, melynek évi jövedelme a következő:

10 htl. tiszta buza, 20 htl. rozs, 12 htl. árpa, 16 htl. zab, 1.50 htl. főzelék, 65 mm. széna, 25 mm. sarju, 16 mm. őszi szalma, 30 mm. tavaszi szalma, 2 darab ló, 4 tehén és 12 sertés nyári tartása, 40 ürméter kemény hasábfá, **800 korona** készpénzfizetés, 280 korona két lótartás, kocsikopás és borváltság címén. Ezekon felül négy szobából álló, konyha, éléskamra s egyéb melléképületekkel és veteményes kerttel ellátott szabad lakás.

Pályázni kívánók felhivatnak, hogy a főkáptalanhoz címzett, kereszt-, oklevél és erkölcsi bizonyítványaiknak eredetiben csatolt, vagy hiteles másolataival felszerelt kérvényeiket

folyó hó 30-áig

Egerbe, alólírott kormányzósághoz küldjék be.

Eger, 1902. év április hó 3-án.

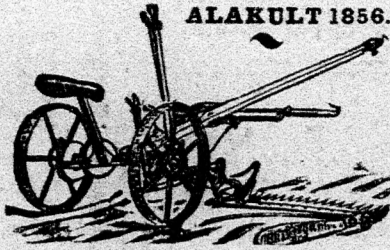
Az egri főkáptalan urad. kormányzósága.

6777

KÜHNÉ E.

mezőgazdasági
gépgyára

MOSONBAN

A tavaszi időnyre Schloer-féle

Műtrágyaszórógépek repatermeléshez kétsoros chilisalétromszórók.

Legujabb szerkezetű Kézi- kapálóeszközök czukorrépa, burgonya stb. megmunkálására. Amerikai kézikapáló (kor. 16.50), Osborne-féle „Columbia” cultivátor Hollingsworth, Heureka és Kedvenz szénagereblyék. Osborne-féle hirneves Columbia fűkaszaló és aratógépek. Járgányos készletek minden nagyságban. Elkészett vetések eszközlésére Merítőkorongos és tolókeres szőrvetógépek.

Ekek, beronák, hengerek. Hungaria- és Mosoni-Drill sorvetógépek.

FŐRAKTÁR: Budapest, VI. ker., Váci-körút 57^a sz.

Értékesítési árak értékelését csak akkor az előírt % mellett. Felvilágosítást és csomagolási utasítást ingyen nyújtunk tagok és nem tagoknak. Azonnali készpénz-számlás.

Magyar Gazdák
Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete
HATÓSÁGI KÖZVETÍTŐ
BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS KÖZPONTI VÁSÁRCSARNOKÁBAN.
Sürgőny-cím: Aurora-Budapest.

Értékesítésre elfogad:
Husnemléket, füstölt húst, vadakat, szárnyasokat — élő és leölt állapotban, tojást, vaját, halat burgonyát, káposztát, zöldségféléket, gyümölcsöt stb.

HAZAI GYÁRTMÁNY!

WEISER J. C.
gazdasági gépgyára, **NAGY-KANIZSÁN**
Ajánlja **EGYETEMES ACZÉLEKÉIT** aczelgerendélyvel, 1-ső minőségű tömöraczel kormányokkal.
KÉTVASU ACZÉLEKÉIT. Az egyetemes ekékhez alkalmazható összes felszerelvényeit.
Boronát és egyéb talajmivelő eszközeit

HAZAI GYÁRTMÁNY!

HAZAI GYÁRTMÁNY!
"ZALA-DRILL"
sík és hegyes talajhoz egyaránt alkalmas, hazánk legjobb sorvetőgepeit, szabad, kikapcsolható kapacsoklyákkal. Homokos talajra a "ZALA-DRILL" különösen e célra készített és kitérőnek bizonyult vetősarukkal lesz ellátva.
"Perfecta" merítőkorongos vetőgepeit lezállított áron.
"Planet" rendszerű lókapát.
"Planet" rendszerű kézi tolókapát 2 haponként 14 kor., töltőgépet külön 6 kor.
"Hollingsworth" lógereblyéit.
Kukoriczamorzsolót, szeeska- és répvágóit, valamint egyéb gazdasági gépek és eszközeit.
\$ Árjegyzék szívesen küldetük!

HAZAI GYÁRTMÁNY!

Válogatott elsőminőségű
vetőburgonyából

950 q. magyar kincs
64 q. Daber & Simson
56 q. Párizsi sárga
43 q. Prof. Kühn
40 q. Bruce
24 q. Jaáki pir

van még eladásra ab Bossány állomás, vevő zsákjaiban q.-ként 1 frt 30 kr.-ért. Czim:

Leidenfrost Károly
Nagy-Bossány, Nyitram. 6754

Szőlővessző eladás.

Dr. BALOGH TIHAMÉR

kecskeméti gyümölcs- és szőlőtelepen mintegy félmillió, teljesen egészséges, jól beérett szőlővessző eladó. Fajok: piros és fehér saszla, Kadarka, Nagyburgundi, Kövidinka, Rizling, Mézesfehér, Olasz rizling, Oportó, Madlain angevine, Fűszeres tramin. Csomagolással ezre 5 korona ab Helvetia. Megrendelések intézendők:

BALOGH LORÁND
műépítész czimere 6709

Budapest, II. ker., Fazekastér 1.

JENCS-féle
Magyar Restitutions Fluid
lovak és szarvasmarháknak.

JENCS
Az állatok izomerejét fokozza, kitérőt, erősö teszi, meggátolja a lábak merev bennelését az intárgulást, s az ugynevezett pótkoosdást.
Ára 2 korona. Postán 2.60 k. beküldésűn b é r m e n t v e küldi

Jencs Vilmos gyógyszerháza
Budapest, II. Széna-tér 2. sz.
Főraktár: Dr. EGGER „Nádor” gyógyszerházban
Budapest, VI. Váci-körút 17. sz.

A sertés javítása és hizlalása

gazdák és hizlalók használatára.
Irta K. Ruffy Pál.
Ára portómentes küldéssel 1 forint 10 krajczár.

TELEFON: 38-11.
Sürgőny-cím:
„CERES” BUDAPEST.

KRAMER LIPÓT

BUDAPEST,
V., Akadémia-utca 10. szám.

A legjutányosabb áron ajánl:

Szavatolt, megbízható jó minőségű arankamentes, államilag ólomzárólt lóherét és lucernát, eredeti quedlinburgi legmagasabb csiraképességű fajtisztá, a tenyésztő ólomzárójával ellátott takarmányrépamagvakat, baltaczimet, biborherét, bükkönyt, borsót, muharmagot fűmagkeverékeket, olajnövényeket és mindennemű mezőgazdasági vetőmagvakat.

TOVÁBBÁ: Oliva gépolajat, repceolajat, ásványkenőolajat, hengerolajat, lámpaolajat, petrolumot, kocsikenőcsöt, süritett gépkenőcsöt, olvasztott szinifaggyút, kenőszappant kekkövet, kénvirágot, raffiahancsot, saponáriát, creolint, carbolléumot, fedéllakot, zsakot, ponyvát, műtrágyát és minden e szakba vágó cikket, a legjobb minőségben és legolcsóbb árszámlás mellett; nemkülönben dísznövsirt és szalonnát legelőnyösebb napi áron, valamint szalonnáról lerázott sót, marhahizlalás céljaira.

Árjegyzékkel és részletes külön ajánlattal kívánságra díjtalanul, készséggel szolgálók.

A magyar kir. államvasutak gépgyárának lokomobill cseplőgép és „MILLENNIUM” aratógép gyártásával a párisi nemzetközi kiállításon a legnagyobb kitüntetést, a GRAND PRIX t, nyerték.

A magy. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége

BUDAPEST, Váci-körút 32. szám.

— ajánlja a magy. kir. államvasutak gépgyárában készült —
4, 6, 8, 10 és 12 lóerejű GŐZCSÉPLŐ-KÉSZLETEIT,
14, 16 és 20 lóerejű COMPOUND-LOCOMOBILJAIT, és végre

„Millennium” legújabb szerkezetű fűkaszáló-, marokrakó- és kőekelő aratógépet,

továbbá: a szab. osztr.-magyar államvasutársaság **resiczai mezőgazdasági gépgyárában készült SACK-rendszerű aczelöntésű ekefővel ellátott EKÉIT** és egyéb **mezőgazdasági eszközeit.**

Bérbeadási hirdetemény.

Erdődi id. Pálffy János gróf Ő Nagyméltóságának központi irodája Pozsonyban, — az alább jelzett gazdaságok illetve majorsági birtokok az 1902. évi november hó 1-vel kezdődőleg 15 évre terjedő bérbeadását teszi közzé:

Pozsony vármegye területén:

1. **Bélaház** község határában fekvő majorsági birtok, vasuti állomás helyben, Nagyszombattól 11 kilométernyi távolságban. Kiterjedése: 1668 magyar hold különböző miveltési águ terület, hozzá tartozó három majorsággal és igen kényelmes külön a községben álló bérlőlakkkal.

2. **Kürth és Vámosfalu** községek határában (Csalóközben) fekvő „**Kürthi pusztai birtok**” a Dunaszerdahelyi vasuti állomástól 8 és az albári vasuti állomástól 4 kilométer távolságban. — Kiterjedése: 2002 magyar hold különböző miveltési águ terület, a hozzá tartozó Tájloki és Sösszigeti majorságokkal és igen kényelmes bérlőlakkkal. Ezen bérlettel a jelenleg is vele kezelt és az alsó-szeli határban fekvő rétségből 140 magyar hold kapcsolatosan bérbeadható.

3. **Alsó-Nyárasd és Felistál** községek határában (Csalóközben) fekvő „**Béle pusztai birtok**” a Felistál-Nyárasdi valamint az ekecsi vasuti állomástól 4—4 kilométer távolságban. — Kiterjedése: 1966 magyar hold különböző miveltési águ terület, hozzátartozó két majorsággal és bérlőlakkkal. — Ezen bérlettel az alsó-szeli határban fekvő rétségből 280 magyar hold kapcsolatosan bérbeadható.

Mindezen bérleti birtokon álló gazdasági és laképületek a legjobb karban találtnak.

Közvetítők kizárásával csakis bérelni szándékozóknak ad felvilágosítást

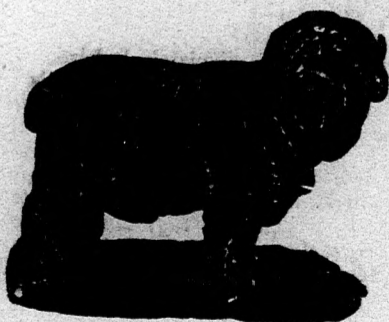
az uradalmi központi iroda,

Pozsony, Szilágyi Dezső-utca 21.

(Utánnymat nem díjaztatik.)

6669

Electoral-negretti koseladás.

Strasser Zsigmond

eladja Tolna-Tóthkeszi gazdaságában irányváltozás miatt 40 dr b törzsnajbéli electoral-negretti,

hágó kosait.

Megtekintés és vétel végett

Hőnig József kasznárhoz,

(Posta Tolna-Tóthkeszi táviratilag Felső-Iregh, küldöncz Tóthkeszi) fordulandó, ki kívánságra kocsit a fürge di vagy tamásii vasutállomásra rendel; Budapesten

6823

Strasser Zsigmondnál V. ker., Zrínyi-utca 9. sz. tudakozódhatni.

— Lóárverés. —

Tótmegyeren Méltóságos Gróf Károlyi Lajos ur ménéséből folyó évi május hó 3-án délelőtt 10 órakor kezdendő árverésen a következő lovak kerülnek eladásra:

2 darab 4 éves angol telivér kancza és félmén

2 „ 5 „ „ félvér herélt

II „ 4 „ „ kancza és herélt

I „ 3 „ „ félmén

Netherawon angol telivér mén ivadékai:

2 darab 5 éves amerikai félvér ügető herélt

I „ 4 „ „ „ „

I „ 3 „ „ „ „ mén

I „ 3 „ „ „ „ herélt

Mount-Morris, Happy-Promies és Remsen amerikai ügető ménnek után nevelve és a Wiener-Trabrenn-Verein-nél törzskönyveztve.

Továbbá 16 darab mustra kancza és herélt igás ló.

Előzetes bejelentés esetén a tótmegyeri állomáson fogatokról gondoskodva lesz.

6807

Jószágfelügyelőség.

Magyar Királyi Államvasutak Üzletvezetőség Aradon,
6965. 902. I. szám.

Pályázati hirdetemény.

A magyar kir. államvasutak Békés-Csaba állomásán levő pályavendéglő bérlő tere ezennel zárt ajánlatu pályázat hirdettetik.

A bérlő tárgyat képező helyiségek: A felvételi épület emeletén levő 34. és 36—44. sz. lakhelyiségek a vendéglős magánlakásul; a földszinten levő 21. sz. konyha és 22. sz. kamara, az I., II., III. sz. pincze, padlás és az állomás területén fekvő 2 drb jégverem, továbbá mosókonyha használat.

Az ételek és italok elárúsítása czéljaira: a felvételi épület földszintjén levő I—II. oszt. étterem és a III. oszt. váróteremnek ezen czélra elkerített része.

A bérlő 1902. évi szeptember hó 1-ével kezdődik és tart ezen időponttól számított 3 éven át vagyis 1905. évi agusztus hó 31-éig.

A bérlő feltételek a magyar kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének I. osztályában a rendes hivatalos órákban megtekinthetők vagy kívánatrapostán megküldetnek, miért is ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

Az 1 koronás bélyeggel ellátott és „Ajánlat a békés-csabai pályavendéglő bérlő tere” feliratu borítékba zárt ajánlatok lepecsételve 1902. évi április hó 30-án déli 12 óráig alulírott üzletvezetőség általános (I.) osztályánál nyújtandók be.

Bánatpénz fejében 1000 azaz egyezer korona készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb f. évi április hó 29-én déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége gyűjtőpénztáránál Aradon leteendő. Takarékpénztári betétkönyvek letét gyanánt nem fogadtatnak el.

Ezen feltételekről eltérő vagy nem a kizűzött határidőre beérkezett ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

Az ajánlatok közt a választás szabadon a bérösszegre való tekintet nélkül történik.

Aradon, 1902. márczius hó 17-én.

A magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége.

Gyárilag javított
igen jó, használt

gőzcséplőkészletek

kaphatók:
BECK és GERGELY-nél
Budapest, V., Váci-ut 12.

Kronen Separator
a legelőkélelősebb fűlőzőgép.

Tejhitők.
Vajkőpülők.
Tejszövetkezési Berendezések.
Vajexport
Arányzéklervek,
költségvetések
ingyen és kormintva

Első Magyar Tejgazdasági Gép- és Eszközgyár
VI. Jász u. 7. sz. Budapest.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR
GAZDASÁGI EGYESÜLET
KIADVÁNYA

KARDOS Á.

**HÁZI-ÉS UDVAR-
KERTEK
BERENDEZÉSE**

ÁRA KÖTVE 2-50 KOR.

OMGE. tagok és a Köztelek előfizetőinek 2.— korona, portómentes megküldéssel 2-30 kor.

BUDAPEST
"PATRIA" IRODALMI VÁLLALAT
ÉS NYOMDAI RÉSZV. TÁRSASÁG
(1902)

Megrendelhető a Köztelek kiadóhivatalában Budapest, IX., Üllői-ut 25.

A magy. kir. államvasutak
Budapesti jobbparti üzletvezetősége.
12314/III. szám.

Pályázati hirdetmény.

Kun-Szent-Miklós-Tass állomás bővítésével kapcsolatos földmunkák, továbbá 1 kétállású mozdony, 1 szabadon álló tisztító-gödör, 1 vízállomás kut, 1 szénraktár, 1 munkásaranykészek és 1 pályafentartási raktár munkáinak biztosítására ezennel nyilvános versenytárgyalást hirdetünk.

A teljesítendő munkák mennyiségére vonatkozó bővebb adatok, valamint az ajánlati minta, a pályázati feltételek, nemkülönben a szerződés tervezete az alulírott üzletvezetőség pályafentartási és építési osztályának hivatalos helyiségében (külső kerepesi-ut), szemben a keleti pályaudvarral, a hivatalos órák alatt megtekinthetők, illetőleg csoportonként 4, azaz négy korona lefizetése ellenében megszerezhetők.

Jogérvényes és kellőleg bélyegzett ajánlatok legkésőbb folyó évi május hó 1-én déli 12 óráig a jobbparti üzletvezetőség titkárságánál nyújtandók be a következő felirattal: „Ajánlat a Kun-Szent-Miklós-Tass állomás kibővítésével kapcsolatos munkákra”.

Bánatpénz fejében legkésőbb folyó évi április hó 30-án déli 12 óráig 2100 korona, azaz kétezerszáz korona készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban gyűjtőpénztárunknál leteendő.

Az értékpapírok a budapesti, illetőleg bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett 14 nappal nem régebbi árfolyam szerint, de a névértéket meg nem haladó értékben fogadhatók el.

Posta útján beküldendő ajánlatok és bánatpénzek térítvény mellett adandók fel.

A bánatpénz lefizetéséről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó. Szóban forgó munkára csakis magyar állampolgárok pályázhatnak. Az ajánlatok között a szabad választási jogot magunknak tartjuk fenn.

Budapest, 1902. évi április hó 12-én.

A magy. kir. államvasutak jobbparti üzletvezetősége.
(Utánnomás nem díjaztatik.)

Magyar királyi államvasutak
szombathelyi üzletvezetősége.
6367/II. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak győr-jutasi vonalának Varsány állomása ki fog bővített, a mely munkára ezennel nyilvános pályázatot hirdetünk.

A tervek, a költségvetés, a szerződési tervezet, a feltétel füzetek és a pályázati feltételek a szombathelyi üzletvezetőség pályafentartási és építési osztályánál, valamint a veszprémi osztálymérnökségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Jogérvényes és kellőleg bélyegzett ajánlatok legkésőbb f. é. május hó 7-ig délelőtt 10 óráig I. osztályunknál nyújtandók be lepecsételve eme felirattal: „Ajánlat Varsány állomás bővítési munkáira”. Csak idejekorán beérkezett írásbeli és az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni. Távirati uton tett vagy később beérkező ajánlatok, valamint pótajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Bánatpénz fejében legkésőbb f. é. május hó 5-én déli 12 óráig 2000 korona, azaz kétezer korona készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban gyűjtőpénztárunknál lefizetendő.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó. Az értékpapírok a budapesti, illetőleg bécsi tőzsdén a legutóbb jegyzett 14 nappal nem régebbi árfolyam szerint számítatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti vevényvel adandók fel.

Az ajánlatok között a szabad választási jogot magunknak fentartjuk.

Szombathely, 1902. évi április hó 12-én.

Az üzletvezetőség.
(Utánnomás nem díjaztatik.)

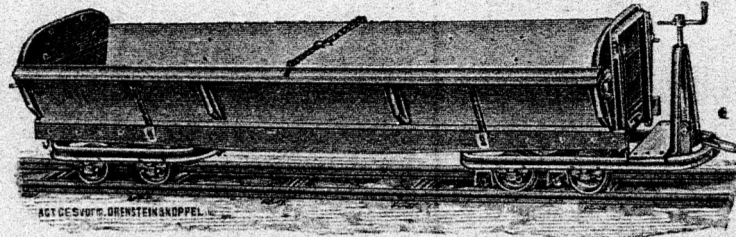
Gazdasági szeszgyárak részére
alkalmas kitűnő használt

kazánok és gőzgépek Beck és Gergely-nél

kaphatók
b Budapest, V., Váci-út 12. sz.

ORENSTEIN ÉS KOPPEL, BUDAPEST KESKENYVÁGÁNYU VASUTAK GYÁRA

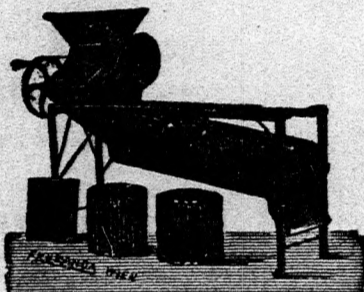
Szállít és bérbead
**mezőgazdasági,
erdei és iparvas-
utakat kézi, ló- és
mozdony-üzemre**

Iroda: Andrássy-ut 88. (Felsőerdősor sarok)
Gyár: Szt.-Lőrincz nyaralón (Bpest mellett)

Elvállal nyomjelzéseket. Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve.

STAHEL és LENNER TRIEURGYÁR, Budapest, V. kor., Katona József-utca 8.

Ajánljuk
trieurjeinket
minden gabona tisztítására
5 Kilo nyerstermény
beküldése mellett
speciális
trieurt
készítünk.

Lekopott trieurköpenyt gyorsan és olcsón újjal felcserélünk. Kivánatra képes árjegyzékkel szolgálunk bérmentve. Jutalék mellett szolid elárúsítók alkalmazást nyerhetnek.

Minden fajta erdei csemeték

erdők és sövények alapításához szép és olcsó:
fenyő, erdei fenyő, fekete fenyő, szomorú fenyő, Douglas fenyő, égerfa,
jávör, bükk, fehér juhar, szilfa, nyírfa,
tölgy-, akácfa- és bodzafa, naspolya,
szürke fűz, gyalog fenyő, amerikai
diófa, Kanadai fekete nyárfa csemetéket ajánlunk

**Gutsverwaltung Borowna,
posta Bochnia, Galiczia.**

Árjegyzék kívánatra ingyen.
6055 Levelezés német nyelven.

Lapunk bekötési táblája

2 kor. 72 fill. (portómentesen)
kapható kiadóhivatalunkban.

Mindennemű tornaszereket

és legjobb minőségű

gazdasági kötélneműeket,

ajánlunk a

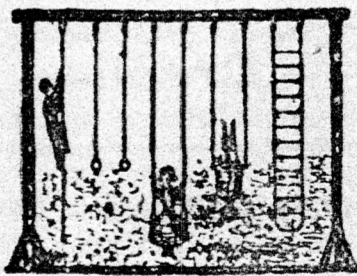
BLEIER és WEISZ,

kötélgyártó cég Budapest.

Raktár és iroda: KÁROLY-KÖRUT 7. SZÁM.

Ajánlásra méltó tárgyak: torna-eszközök, Cocos futószőnyegek, lábtörők, ruhaszáritó kötelek,

halhálók,

készítések stb. továbbá gazdasági cikkek u. m.: istráng, kötőfék, rudaló gabonaszák, vízhatlan ponyvák, itató és tüzi vedrek, kender-tömlők, hevederek, kender-kőz stb. a legjutányosabb eredeti gyári árban

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.
Képes árjegyzék kívánatra bérmentesen küldetnek.

A mezőgazdaságról és mezőrendőrségről

méltó 1894. évi XII. törvényünk, a végrehajtására vonatkozó miniszteri rendelet, magyarázatokkal ellátva, egy füzetben.
Ára bérmentesen küldésbe! 1 fnt 10 kr.

UJ! Kézi vetőgépek UJ!

here, és fűmagvak roz, zab, árpa, kukorica stb. részére.
Előnye: megtakarítás, szabályos elvetés, igen nagy gyorsaság, Használható hegyen, árkokban, sarkokban.

Olcsó és tartós
Ára 50 korona darabonként utánvét mellett ab Wien.
Vezér elárúsító

Echinger és Fernau,

UJ! Wien, XV. Neubaugürtel 7 és 9. UJ!
Prospektusok kívánatra küldetnek.

Mezőgazdasági kiállítás Ried-ben 1901 legmagasabb kitüntetés aranyérem

Knuth Károly

mérnök és gyáros.

GYÁR ÉS IRODA:
BUDAPEST,

VII. ker., Garay-utca 6-8. szám.

Elvállal: Központi-, víz-, lég- és gőzfűtések, légszesz- és vízvezetékek, csatornázások, szellőztetések, closetek, szivattyúk, vízerőművi emelőgépek stb., nemkülönbön kőszén-, olaj- és petróleum váladékból nyert gázok értékesítését célzó készülékek létesítését, városok, indóházak, nagyobb épületek és gyárak számára.

Tervek, költségvetések, jövedelmi előirányzatok gyorsan készítettetnek.

Legjobb minőségű köagyg-csövek raktáron.

ÚJ GABONAA RATÓ - GÉP
„HANDY“

munkában könnyen kezelhető, 25-50°-al csekélyebb vonóerőt igényel, mint mások, e mellett tartósabb, mint az amerikaiak.

Hollingsworth és angol amerikai lógereblyék, kettős működésű szénaforgatók ismert legjobb kivitelben

UMRATH ÉS TÁRSA
mezőgazdasági gépgyárosoknál,
BUDAPEST, V. ker., Váci-körút 60.

Eladó juhászat.
főtis gnyapas Rambouillet keresztelés, egészséges, jó szőrből: 250 drb anya bárányostól párja 15 frt, 50 drb anya bárány nélkül párja 11 frt, 90 drb toklyó jerke párja 9 frt, 65 drb toklyó úru párja 9 frt. Bővebbet Szeman Ferenc gazdatiszt-nél, posta Gömör-Szakáros, vasutállomás Tornalja. 6708

VEGYESEK.
Közírré
teszem, hogy Vas megye, Litke község határában, az ostó-ásványfai vasúti állomás közvetlen közelében lévő 1100 magyar holdas birtokomat, 1902. év október 1-étől vagy ez év végéig elvételre hasznos bérbe adom. Közlelbbi feltételeket, személyes tudakozódásra magam adom meg. Nemes-Dömölkén, vasúti állomás Kis-Czell, Szőgyény-Marich Ferenc eszáz. és kir. kamarás. 6847

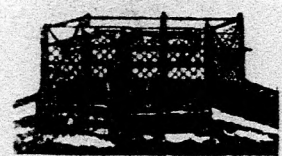
Kerestetik
tisza, válogatott, esiraképes gleditschia és akácfaanyag és kiváló fajú óriási takarmány tökmag. Ajánlatokat egyszégy megjelölésével alábbi címre kérek: Ivánkovich Béla tisztartó Somodi. 6851

Burgonya-eladás.
2-300 q. sárga és róza mérsékelt áron eladó. Nagy-Német-egyházi gazdaság, u. p. Bicske, Fejérmegye. 6844

Sertéseket értékesít
Bauer B. Gyula
Budapest, VIII. Kerepest-út 73.

Használt göcséplőkészletek
3, 4, 6 és 8 lóerűek, teljesen kijavítva, jótállás és kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Régi göcséplőkészletek becsereitlenek, Horváth és Herczeg cégénél, Budapest, VI., Podmaniczky-u. 17. sz. 6825

Saját készítményű mindennemű gazdasági **ZSÁK** nyers és vízhatlan PONYVA, södrött **SZŐLŐKÖTÖZŐ-fonál**, jobb és olcsóbb, mint az eddig használt Raffia, a legolcsóbb gyári áron kapható a **FISCHER-fele** zsák- és ponyvaárúházban Budapest, Nagyköröna-u.18. Minták kívánatra ingyen, bérmentve küldetnek.

Schember C. és fiai
cs. és kir. udvari hímérleg és gépgyár,
Budapest, Andrassy-ut 15.
Ajánlják általánosan ismert, szabadalmazott hid- és marhamérlegeiket, valamint gazdasági és ipari célokra szolgáló fizes és százáda raktári mérlegeiket. Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Mezőgazdasági szeszyár felszerelésére alkalmas vétel. 12 lóerű Kropach-hernádi gőzgép, transmisszió szijkorongokkal, Heutze, Schwartz-fele pároló, Pistorius-tányérok és kettős al-szesztartó jutányos áron eladó. Megtekinthető és tudakozódni lehet Köröson (Nyitra.) Grün Dezsőnél. 6802

A cs.-mágoosi és futtaki répamag elfogyott,
belföldi termésből szolgálhatok még a **Coburg Fülöp** herceggel fele pusztá vacsi **fehér répa** magjával, továbbá a következő kiváló minőségű eredeti északnémet takarmányrépamaggal:

Eladó birtok.
Pusztá-Nagy-Bócsa (Pestmegye) u. p. Tiszár vasút állomás Vad-keret, 1300 magyar hold nemesi birtok 560 hold szántó, 210 hold erdő, 100 hold kaszáló, 8 hold szőlő a többi legelő, gazdasági épületekkel és lakással együtt szabad kézből eladó. Érdeklődők bővebbi adatokért fordulhatnak öv. Baghy Gerőné-hez, Csongrád. 6786

Tökmag
a szátrke indiai Mamuth és vörös Chinai kereszteléséből származó óriás tök, kiválon eltartható és bőtermése rendkívüli. Vetés ideje: április-május. Magzútséglet kat. holdanként 2 kiló. Tarnai Bertolan földbirtokosnál Apostangó, Pestmegye, kilója 2 koronáért kapható. 6829

Óriási megtakarítás!
78°-kal olcsóbb, mint a manillaszineg 85°-kal olcsóbb, mint a zsupszalmakötél, és 97°-kal olcsóbb, mint a gabonaszalmakötél, mit prospectusomban számításokkal bizonyítok. Mintákkal és prospectussal készséggel szolgálok.

Mindennemű gazdasági kötélárak, zsákok és ponyvák szintén a legjutányosabb áron.

„MOEBIUS“-féle automobilolaj.
Elsimert legjobb olaj automobil stb. részére szabadalmazott bádogüvegben, 1 kgr. 3 korona.
Ezen üvegek N. b. sz. 15778. sz. különösen alkalmasak a motorkocsik nehezen hozzáférhető részelt olajozására, könnyen kezelhetők, és csiszolási magvát való vitél.

Mammuth HALDEK
magnagykereskedése, József főherceggel 6 cs. és kir. Fensége ndv. szállítója **Budapest,** Károly-körút 9. sz.

Birtokvevőknek.
Családi viszonyok miatt, egy 650 holdas birtok egy darabban, vasút mellett, egyenes kitérő talaj, rendezett urilakás, gyümölcsös, szőlő, kitérő épületekkel eladó bármikor összes felszereléssel, igen kedvező feltételek mellett átvehető. Megtekinthető: Vállalat, posta Túrje. 6766

Egy
kevésbé használt, jó karban lévő 8-10 lóerű cséplőgéphez alkalmas szalmahordó elevátor megvételre kerestetik. Szives ajánlatok ár megjelölésével a Feketei urad. bérlet intézősége cím alatt posta Lepsény kéretnek. 6816

Eladó göcséplőkészletek. Eladás folytán megszűnőben levő öv. báró Schosberger Zsigmondné ömeltősága p.-sz. tornyai uradalmában (Békésmegye) eladóvá léteettek: 1. egy teljes felszerelésű 10 lóerű mozdony cséplőgéppel, 2. egy teljes felszerelésű 8 lóerű mozdony cséplőgéppel, 3. egy kétfogatu járgány, 4. egy két köves gazdasági malom óriás darálásra alkalmas. Mindannyia teljes jó állapotban. A cséplőkészletek „Clayton & Shuttleworth“ gyárából valók, semmi javítást nem igényelnek. Értekezhetni: Pongrácz Jenő uradalmi intézővel Ptasz-Tornya, utolsó posta Orosháza. 6402

20 waggon
burgonya kerestetik szeszyártáshoz megvételre. Ajánlatok kéretnek a mennyiség keményítőtartalom, faj és ár megjelölésével a pusztakiskéri gazdasághoz u. p. Terény Nográdmegye. 6705

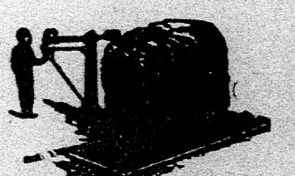
A magyar gazdatisztok és erdőtisztelők országos egyesülete ajánlja a földbirtokos és bérlet uraknak állásközvetítő osztályánál bejelentett tagjait elhelyezésre. Az ez ügyben való minden fölvilágosítás és közvetítés teljesen díjmentes.

Mezőgazdaság és erdőgazdálkodás nyújtandó segélyintézete. Eszközök biztosításokat: nyugdíjra, rokkantsági díjra és örvégi díjra, mezőgazdasági, erdőszeti és ezekkel rokon foglalkozású egyének számára a legelősebb díjtételekkel, mert nem nyeresékesre alakult vállalat. Kívánatra alapszabály díjtáblázzal és bővebb felvilágosításal szolgál az igazgatóság: Budapest, Köztelek, Üllői-út 25. szám.

Gőzmívelés.
Nagyobb területek szántására gőzekével, ugyszinte mély rigolizásra jutányos áron ajánljuk egy vállalkozó. Szives megkeresések „Gőzmívelés“ jel alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 6800

Malomeladás, malomvétel, malombérlet, gépek vétele és eladása.
legcélzzerűbben eszközölhető a **MOLNÁROK LAPJA** révén.
Bpest, VII., Kerepesi-út 50

Posnansky és Strelitz
Budapest, VI., Podmaniczky-u. 27.
Gyár: Erzsébetfalva.
Ajánlanak:
Aszfalt, Fedőpapirlemezt, Kátrány, Carbolineum, Carbolsav, Creolin-t stb.
legjobb minőségben, jutányos árak mellett.

Jutányosan eladó.
Százados marhamérlegek 1500 kg. hordképességu erős vaskorlással 2 1/2 méter hosszú 1 1/2 m. széles
Szekér hímérlegek
4000 és 3000 kg. horderejt százados, toló súlylaly 4 méter hosszú, 2 méter széles.

Becserélek
ócska marhamászákat új marhamérlegekre. Minden mérleg törvényesen hitelesítve öt évi jókarban tartás mellett.
DÉNES MANÓ
mérlegműszerész
BUDAPEST,
VII., Dohány-utca 78.

Mac-Cormick
kéveköb-aratógép és egy Kühne-fele 13 soros „Jubiläum Drill“ sorvetőgép eladó, mindkettő egész új. Értesítés igáli Svetozárnál, Bar (Baranyam.) 6809

Most jelent meg Tejgazdasági Zsebnaptár az 1902. évre.
III. évfolyam.
Szerkeszti és kiadja: **JESZENSKY PÁL** OMGE. titkár.

A zsebnaptár tartalma: Napló rész. — Jegyzéknapló az állatállomány, takarmányozás, próbafészek, vaj- és sajtnyerések stb. bejegyzésére. — Állattenyésztési, takarmányozási adatok. — Tejkeselés, hűtőkészülékek, tej- és vaj vegyi összetétele, tejvizsgálati eljárások, tejhibák, tejfirtkésítési, vaj- és sajtkészítési eljárások, tejgazdaságok mikénti berendezése. — Tejgazdaságra és állatforgalomra vonatkozó összes törvények és rendeletek. — Tejgazdasági intézményeink ismertetése. — Gümőkör elleni védekezés. — Vasút, posta stb. stb. Ára bérmentes küldésel 3 korona 30 fillér.
Tejgazdasággal foglalkozóknak nélkülözhetetlen!

MELASSE erő és hizlaló takarmány Melasse korpakeverék szárított répa szeletek. **Darvas József és Társa** Budapest, Üllői-út 117. szám (Telefon) a hatvani cukorgyár lerakata és megrendelési helye.

31.
Hirdet...
Bet...
BETŐL...
Irr...
azonnal...
Chottek...
megyei...
főnökök...
korona...
egy próba...
nek bet...
akadémia...
tízét siker...
és német...
banl isme...
nyelv isme...
nyitvány...
folyamodv...
uradalm...
sághoz b...
K...
július else...
belépésre...
ság mind...
tas, tapaszt...
tízst. Ma...
késztől az...
jce alatt...
Budapest...
intéződé...
Az a...
uradalm...
gazdaság...
Előnyben...
sági tanító...
ember, ki...
hivatkozhat...
máslatával...
kérvények...
ség ezim...
rinczre kül...
P...
Nagyimlős...
Inre ur...
gazdasági...
betöltendő...
oly r. k. v...
megbíztató...
kik akadé...
gazdasági...
magyar, n...
tót nyelvet...
dások vezet...
évi gyakori...
írás előny...
juttatással...
tehető, az...
világítás...
Onkező...
várnató hit...
ványmsok...
kérvények...
gróf Hunyad...
sághoz in...
főszámvevő...
Nyitra megye...
ÁLLÁS...
40 éves, iz...
gazdaságban...
kódóm, má...
keresek, jár...
daság minde...
magyarul, n...
Esetleg eltő...
gőzmalomb...
vagy bárm...
megkeres...
Ignác iz...
rovicza, Bacs...
G...
elsőrangú...
gázot, alape...
ember állás...
János, H...
tenetűt 7...
T...
vagy gazdas...
ehhez hason...
kath., nős...
telen férj...
már ily min...
volt. Szives...
kár jelleg...
talba kéretik...
Gaz...
állást keres...
későbbi be...
men hajland...
tehenet az...
szere venni...
talban.
G...
kezelő, ispe...
megbíztató...
nyves-iskolá...
koru, evan...
ki már ily...
dött, beszél...
óvadékkal...
a kiadóhiva...
Kocs...
keres egy 30...
aki igen elő...
alkalmazva...
retne helyet...
Farkó Péter...
Uri-utca 48...

Hirdetési ár 15 szög 60 fillér, ezen felül minden szó 4 fillér, kövér betűkkel minden szó 8 fillér beiktatásonként. A legkisebb hirdetési díj 60 fillér.

KIS HIRDETÉSEK.

Csak mezőgazdák és a szakirodalom terményei, továbbá állást keresők és adók hirdetményei vétetnek fel e kedvezményes rovatban és árban.

Betöltendő állásokra vonatkozó hirdetéseket csakis a hirdető címlé- nek kitételével közlünk. KIS HIRDETÉSEK ELŐRE FIZETENDŐK.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel válasza szükséges levélbélyeget vagy levelezőlapot küldenek.

BETÖLTENDŐ ÁLLÁS.

Irtnoki állás

azonnal betöltendő mags. gróf Chottek Kézso ur bics-bodogh-megyei futtatói uradalmában, főnöki elállás mellett 450 korona kiegészítéssel, melynek betöltéséhez gazdasági akadémiára vagy felsőbb tanítást sikeres elvégzése, a magyar és német nyelv szóbeli és írásbeli ismerete kívánatos. Bizonyítványokkal felszerelt folyamódványok **Futtatók az uradalmi gazdasági igazgatóság**hoz beküldendők. 6794

Keresetetik

Julius elcséjre, esetleg azonnali belépésre, értelmes és gazdasági minden szakmájában jártas, tapasztalt, erélyes **gazdatiszt**. Magyar nyelven szerkesztett ajánlatok „E. D.” jelű, írás alá a hirdetési irodába: Budapest, V., Fűrdő-utca 4. sz. intézendők. 6793

Az alsó-lendvai uradalomban betöltendő gazdasági irtnoki állás. — Előnyben részesül azon gazdasági tanítást végzett fiatal ember, ki több évi gyakorlatra hivatkozhatik. Bizonyítványok másolatával felszerelt pályázati kérvények Uradalmi Főnökséghez, címre: Baranya-Szent-Lőrinczre küldendők. 6796

Pályázat.

Nagyreményű gróf Hunyady Imre ur úrményi uradalmában gazdasági irtnoki állás azonnali betöltendő lévén: pályázhatnak oly r. k. vallású, tiszta jellemű, megbízható nőlen egyének, kik akadémiára vagy felsőbb gazdasági tanítást végzettek, magyar, német és lehetőleg két nyelvet bírják s a számadások vezetésében jártasak. Pár évi gyakorlat és folyékony szép írás előny nyújt. Ért. fizetés: bruttóval együtt 500 koronára tehető, ezenfelül lakás, fűtés, világítás és élelmezés. Önkéntes irrt s vissza nem várható hitelesített bizonyítványokkal felszerelt kérvények f. é. május hó 15-ig gróf Hunyady László ur Önértékeléséhez intézve az uradalmi főszámvivői hivatalnak Úrmény, Nyírármegyébe küldendők. 6824

ÁLLÁST KERESŐK.

Ispán.

40 éves, izraelita nő ispán, a gazdaságban tizenkét évi munkájával, május elsőjére állást keresek, jártas vagyok a gazdaság minden ágában, beszélek magyarul, németül és szerbül. Esetleg elfogadok hivatásban, köznevelésben, galambia elzetben vagy bármiféle állást. Szíves megkeresést **Buchvid Ignác** ispán cím alatt Ómorovicza, Bácsmezőre kérek. 6779

Gépezés.

elsőrangú, megegyezően vizsgázott, alaposan képzett szakember állást keres. Szechenyik János, Budapest, VIII., Köztető-ut 7. 6833

Titkári.

vagy gazdasági ellenőri, vagy ehhez hasonló állást keres róm. kath., nő, 32 éves gyermektelen férő, ki hosszabb ideig már íly minőségben alkalmazva volt. Szíves megkeresés „Titkár” jelű alá a kiadóhivatalba kéretik. 6197

Gazdatiszti

állást keresek azonnali, esetleg későbbi belépéssel. Saját pénzenem hajlandó volnék 25-50 drb tehenet az illető gazdaság részére venni. Cím a kiadóhivatalban. 6845

Gazdai.

készei, ispáni vagy bármely megbízható állást elfogad földmívelés-iskolát végzett, középkorú, evangélikus, nő egyén, ki már íly minőségben működött, beszél magyarul, tótul, óvdékkal rendelkezik. Cím a kiadóhivatalban. 6834

Kocsis állást

keres egy 30 éves fiatal ember, aki igen előkelő ur háznál van alkalmazva, nőtlen végezt szeretne helyet változtatni. Cím: Farkó Péter, Budapest, I. ker., Uri-utca 48. 6843

Gazdatiszt

állást keres. Jelenleg keleten. Gazdaságban, dohány, szőlő, gyümölcs és mindennemű kert munkálatokban műtánlag és gyakorlatilag jártas, ügy-gépezés és könyvvezetésben. Birja a magyar, német, francia és görög nyelvet, keveset románul és tótul. Ajánlatok kéretnek e lap kiadóhivatalába. 6814

Számvivő.

vagy gazdasági ellenőri állást keres egy ír. nős kis családu egyén, ki kitűnő bizonyítványokkal és referenciákkal rendelkezik, a kettős könyvvelben teljesen jártas, mérlegképes, beszéli a magyar és német nyelvet. Jelenleg is alkalmazásban van, állást azonban bármikor elhagyhatja. Szíves megkeresések „Gazdasági ellenőri” jelű alá a kiadóhivatalhoz kéretnek. 6406

Gazdatiszt

és szeszgyárvezető, fiatal, nő, ki a gazdaság összes ágában hosszabb gyakorlattal bír, azonkívül a kasszal szeszszőző tanfolyamot is jó sikerrel végezte, vizsgázott gépkezelő, jelenleg egy nagyobb uradalomban alkalmazásban van és eddigi működéséről kitűnő bizonyítványokkal rendelkezik, mint gazdatiszt vagy szeszgyárvezető állást keres. Cím a kiadóhivatalban.

Magyar-Ovári

gazdasági akadémiát végzett, hat évi gyakorlattal bíró 27 éves okleveles gazdatiszt önálló állást keres május 1. belépésre. A rendes gazdasági szakmákon kívül a czukorrépa- és dohánytermelés, tehenészet, hizlalás és irodai számvitel német kiválóan jártas. Szíves megkeresések „27 éves gazdatiszt” cím alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 6803

Egy

gazdasági iskolát végzett, 27 éves mult, rom. kath. vallású, 7 1/2 éven át nagyobb uradalmakban szerzett gyakorlattal bíró, okleveles kertész, értelmes, vinczellér a nyugdíj-intézetnek és egyesületnek tagja, május 15-ig június 1-ére megfelelő állást keres. Előleg nős állást is. Beszél: magyarul, németül, tótul és oláhul. Megkeresést **Becseletes gazda** cím alatt továbbít a kiadóhivatal. 6802

Felsőgazdasági

iskolát és a sárvári tejjelgazdálkodás tanintézetet végzett, 46 éves családos egyén, ki a mezőgazdaság minden ágában jártas, 2-3000 holdas birtokot önállóan kezel, azonnali alkalmazást keres szerény igények mellett. Cím: Katona Pál, Kőbánya, Sohr-féle vendéglő. 6834

Gépezés-kovács,

ki állatok gyógykezelésében is jártas, a budapesti lovassági iskolából jó bizonyítványra van, állást keres, esetleg cséplést is elvállal. Cím a kiadóhivatalban. 6819

Kisebb

gazdaságban kezdő vagy ispáni állást keres földmívelés-iskolát végzett, középkorú, nő egyén, ki már íly minőségben működött, beszél magyarul, tótul, óvdékkal rendelkezik. Cím a kiadóhivatalban. 6834

Gazdasági

vagy földmívelés-iskolát végzett, gyakorlatilag bíró, nőlen ember akár azonnali belépésre keresetetik. Fizetés 400 korona és el-látás. Ajánlatok bizonyítványok másolatával Tornyos-Lőb-i uradalom, posta Üllő, Pestmezőre cizmendők. 6850

Uradalmi

gazdásznak ajánlkozik 54 éves, kath., nős ember, ki hosszabb ideig nagyobb uradalomban volt alkalmazva, s szak- ismerettel bír. Fekete Károly, Budapest, VII., Amerikal-ut 12. 6849

Elméletileg

és gyakorlatilag képzett, 38 éves, kitűnő mezőgazdálkodó és állatgondozó ispán július hó elsőjére vagy előbb is állást változtatni óhajtja. Tudakozódní lehet **Nagy-Szalontán** dr. Madas Mihály m. kir. kör- állatorvos urnál, ki készséggel szolgál felvilágosítással. 6846

Kulesárnak,

magtárosnak, majoros, vagy tehenész gazdának ajánlkozik kis családu egyén, magyar s két nyelvet beszéli, évek óta íly állásokban működik, állást május 1-jére beíthet. Cím: Závodszy István, Beregmező, p. Nagy-Láska. 6839

Állást

keres földmívelés-iskolát végzett egyén, ki a magyar, német nyelvet szóban és írásban bírja, irodai teendőiben, dohánytermelésben, növénytermelésben, hizlalásban teljesen jártas. Cím a kiadóhivatalban. 6838

Gyakorlattal bíró,

földmívelés-iskolát végzett nős egyén, gazdaság minden ágában teljesen jártas, magyar és két nyelvet bírja, azonnali belépésre állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 6837

Földmívelés-iskolát

végzett, reális, nőlen egyén, hat évi gyakorlattal alkalmazást keres. Cím a kiadóhivatalban. 6782

ÁLLATOK.

Eladók.

Hertelendy Ferenc gazdaságában **Lesencez-Tomaj** (vasútállomás) egy birtokrészt eladása folytat: hét éves tigris-tarka eredeti **pinguini tenyészmeny**; több kanca osztkö- kisjénél szép faj macskákkal. **egyesen új arató, fűkasza-igé- gép.** — 1200 Hl. fejelt, kitűnő **hegyi bor 18-19 kr.** kicsiben is. 6848

Pávák

gyönyörű tollazatú szolid állatok, him és tojó tavalyi évekkel együtt 40 koronáért eladó. Keresz. Berzete, Gömörm. 6852

Vadász-vizsla,

3 éves fekete, szuka (griffon keresztelés) 2 hónapos him kölykével együtt 30 frtért eladó. Ugyanott egy jókaban levő 16-os kaliberről Lancaster vadászfegyver 25 frtért eladó. Pádua Győző Budapest, VIII., József-körút 85. földszint 2. 6776

Költető tojások.

Tyukok: Honan, Sumatra, Minorca, (fekete), Hamburgi aranypettyes, Kaliener (fehér) Plymouth R. . . . . gyöngy-tyuktól a 40 fillér, Peking kacsától a 60 fillér; Amerik. bronz óriási pulkától a korona 1-20, Pommerániai óriási libától a korona 1-60. 6884

Geffügelhof, Smritz,

Mähren.

Eladó anyajuhok.

200 drb friss fejűt rambouillet anyajuh gyaipa alatt, kívánatra ugyanily minőségű kossal eladók **Somogyi Albert pta- podlinszányi gazdaságában**, közvetlen **B-Gyarmat városa** mellett. 6831

Hároméves

száz db. jerke és száz db. ürü fésűgyapjában eladó föld- lánosi gazdaságban (posta Perény, Abauj-m.) 6836

ELADÓ

számfeletti 40 simmenthal — bonyhádi tehen, 60 üsző és 30 bika, mind prima minőség Felvilágosítással szolgál: **PELLÉRDI uradalom intézősége, (Baranyam),** 6750

14 darab

vöröstarka két és három éves tinó eladó Szent-Jakobon Heves- megye. Bővebbet Scheidl Ágostonnál, Hatvan. 6826

Állandó készlet

350 drb Erdélyi magyarfajú gazdasági

jármoskőr

és 150-200 drb magyar tinókból

Esztegar Tódor és Társainál Sz.-Ujvárt.

A legkisebb megrendelés k is pontosan eszközöltetnek. 6788
Levéli megkeresések **Alexa Miklóshoz Szamosújvárra** cizmendők.

Megvételre

keresetetik 10-12 drb jól kifejlett erőteljes hágóképes 1 1/2-2 éves félvér angol kos (Hampshire-down) ugyanott számfeletti igen szépen kifejlett félvér **Rambouillet kosok** kaphatók. Cím: Kisvágyi bér gazdaság, u. p. Lepsény. 6826

10 darab

törzskönyvezett telivér simmenthali 1 évesőt 2 éves

bikák

vannak eladók a valkányi gazdaságban. Bővebb felvilágosítást ad az urad. gazdatiszt. 6830

Igen szép, válogatott vöröstarka simmenthali jellegű 1-2 (3) éves 1846

növendék ökor és üsző borjakat

ugyanint legprimább lektől való és **jármos ökröket** legutányosabb árákon ajánlanak:

Klein és Spitzer

Kis-Czell kereskedők. Megrendelések egységes szerinti bármikor is elfogadhatnak.

Mélt. Gróf Mailáth

Géza ur gárdonyi gazdaságában (u. p. B-Gyarmat) eladó darabonként vagy ösölyvára: 15 db félvér simmenthali 1 1/2-2 éves pirostarka üsző, melyből 9 db fel van hágtatva. Felvilágosítást ad az intézőség. 6792

Eladó kanca.

Gróf Zichy Pál Ferenc nagy- hőségi gazdaságában eladó két angol telivér versenykanca és huszonötgy Merino tenyészkos. Posta: Sárboárd. 6767

Vöröstarka

tinó üsző

legprimább, 1-2 esetleg 3 évesek és pedig hizlalmi való ökrök eladására és későbbi szerződésre

legolcsóbb árért vállalkoznak

WEILER és EISNER

Kis-Czell kereskedők.

Eredeti

Rambouillet kosok

mindentör nagyobb mennyiségben, dus odlasszékban kaphatók

Gróf Herberstein Albert 6181

uradalmi igazgatóságánál

Strilek,

Norvaország.

Hanna vetőárpa

míg a készlet tart 100 kg-ént 19 koronáért kapható vasuti állomásainktól.

Vöröstarka tinó és üsző

teljesen prima, 1-2 esetleg 3 éves, nálam minden mennyiségben kapható olcsó áron. Későbbi, ugyiszintén jármos és beállítás ökrök szállítására vállalkozom. 1779

Kitűnő

friss fejős tehenek

előlegesen jelentős után, nálam mindonkor megtekinthetők, kötelezettség nélkül. Vevő tet-szése szerint választhat **Henrik Ignác fia** Szalónak (Vasm.).

Nagyemlétságu Örggróf

Pallavicini Sándor ur mindszent-alyői uradalma többszörösen díjazott

rambouillet * *

* juhászatából

* fiatal *

tenyészkosok

folyton kaphatók.

Csongrád—Sándorfalva, 1902. április hó.

Urad. főintézőség.

ELADÓ

elsőrendű

igás-ökor

gazdag választékban. Az anyag 5-6 és 7 éves. Megtekinthető: László Testvérek gazdaságában

Nagy-Iklódon.

Vasutállomás Kolozsvár-Deés között. 6522

Páris-Grand-Prix!

Gróf Teleki Arvéd

drassói uradalmában u. p. Koncza, Alsófehém.

Kaphatók: **gyorsfejű, kiválóan edzett, az ország minden részében előnyösen ismert**

magyar bikák,

100 drb.

5 éves magyar

igásökor,

az általánosan kedvelt

Oberndorfi

répamag,

rendkívül

előnyös

árban

székely- és

királyné

tengeri,

konyhakerti

magvak,

továbbá

pekingi kacsatojások,

amerikai

diócsemeték,

sorfák.

GŐZEKÉKET, GŐZ-UTIHENGEREKET

és
GŐZ-UTIMOZDONNYOKAT

a legtekélyesebb szerkezettel és legolcsóbb árak mellett szállít

JOHN FOWLER & Co.

Telefon 42-50. BUDAPEST—KELENFÖLD a vasútiállomásnál szemben.

Iroda, raktár, javítóműhely.

Közlekedés vasúton és villamos vasúton.

KALMÁR VILMOS, BUDAPEST

VI., TERÉZ-KÖRUT 3. SZ.

a csehországi Thomas-művek magyarországi vezérképviselője ajánl

Thomasfoszfátlisztet (Thomassalak),

"Martellin" dohánytrágyát,

Eredeti stassfurti kálisót és kainitot.

A műtrágyák beltartal-
maért szavatolok.
Pontos és lelkiismeretes
kiszolgálás.

Schneider J. és Társa

Budapest, V. ker., Báthory-utca 12. sz.

Ajánlja különböző minőségű

géptisztító kenderét és kóczát.

Kívánatra mintával és árjegyzékkel szívesen szolgálunk.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban
Budapesten,
IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

SANGERHAUSENI GÉPGYÁR r.-t.

BUDAPEST, (Külső-váczi-út) Csáklya-utca 23. sz.

Vasöntöde, gép- és rézműgyár.

SPECIÁL-GÉPGYÁR

Szeszgyárak berendezésére.

Elvállalja mindenfajta szeszfőzde, szeszfinomító és élesztőgyár teljes gépészeti berendezését a legnagyobb méretekig. Átlakít meglévő gyártelepeket és szállít minden egyes gépet és készüléket külön-külön is.

TERVEKKEL ÉS KÖLTSÉGVETÉSSSEL KÉSZSÉGESEN SZOLGÁLUNK.

3453

TAKÁCS OSZKÁR gépgyára

BUDAPEST, Köztelek-utca 6. sz. (Üllői-ut mellett).

RAKTÁRON TART:

kijavított gőzcseplőkészleteket, valamint az Első Magy. Gazd. Gépgyárban készült új gőzcseplőgarnitúrákat, továbbá mindennemű mezőgazdasági gépeket és eszközöket, u. m.: vetőgépeket, rostákat, ekéket, morzsolókat, szecsavágókat

Járgányos- és tisztító cseplőkészleteket.

Csereszékek kötetnek. — Mérsékelt árak, kedvező üzleti feltételek.

A jelenkor legtekélyesebb és leg-egyszerűbb motorja. —

KÁLLAI LAJOS BUDAPEST, VI. Gyár-utca 48. sz. alatt ajánlja 1-100 lóerőig legjobb gyártmányú, villamos öngyújtóval ellátott

BENZIN-MÓTOR ÉS BENZIN-LOKOMOBIL

valamint spiritusz-motorjait gazdasági, ipar- és malom-célokra. Teljes jótállás és előnyös fizetések. Egyedül létező legújabb találmány. Ellenőrző biztosító-szelep. Olajfogasztást jelző körkép. Benzinelokomobilok szabadalmazott kettős tisztító cseplőkkel állandóan üzemben láthatók! Legújabb motorjain terjesztése érdekében gőzgepeket esetleg cserébe veszek. Árjegyzék és költségvetés ingyen.

MOTOR ÚJDONSÁG!

A szegedi kenderfonógyár részvény-társaság Szegeden

ajánl

aratógépekhez való kévekötőfonalat,

manila kenderből vagy magyar kenderből minden aratógépszerkezetnek megfelelő gombolyagban.

Ugyanott a legolcsóbb árban kaphatók

tiszta kenderfonalból készült kenderzsákok,

gőzekéhez való sodronykötelek,

gazdasági kötélárak mezőhegyesi kenderből.

6447

GAZDÁK BIZTOSÍTÓ SZÖVETKEZETE

Budapest, VIII., Baross-utca 10.

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

úgy is mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége

erkölcsi támogatásával.

Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulásával 400,000 — kor.

Alapítványok és üzletrészekben 1,268,080 — "

Tartalékok 111,053.60 — "

Összesen: 1,779,133.60 — "

Első évi felesleg 90,349 — "

Biztosításokat elfogad tűz és jégkár ellen.

Az üzlet eredményében biztosított tagok díjarányban részesülnek.

Az 1901. évi üzlet eredmény alapján

6470

az alapítók 5% kamalban, a biztosított tagok díj visszatérítésben részesülnek. Biztosítási ajánlatokat elfogad közvetlenül a központ vagy a képviselők közvetítésével és felvilágosítással, és nyomtatványokkal minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.